

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		na upravnishtvu prejemani:	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5:50
na mesec	2—	na mesec	1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izbija vsak dan svezter izvenredne nedelje in praznika.

Inserati veljajo: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati t. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6:50	celo leto naprej	K 35—
na mesec	2:30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Državni zbor.

Dunaj, 22. januarja.

Po kratki debati, v katero je posegel tudi notranji minister baron Heinold je sprejela danes zbornica novelo k zakonu o pokojninskem zavarovanju privatnih nastavljenecv. Gre pred vsem za natančnejše očitjanje kroga onih oseb, ki so pokojninskemu zavarovanju podvržene, novela pa uvaža tudi nekatere olajšave in zboljšanja, ne da bi pri tem nalagala službodajalcem ali pa nameščencem nova finančna bremena.

Najvažnejše so pač nove določbe o obsegu zavarovalne dolžnosti. Sedaj veljavni zakon navaja kot splošni kriterij pokojninskega zavarovanja podvrženih privatnih nameščencev uradniški značaj, oziroma izvrševanje take službe, ki zahteva izključno ali vsaj pretežno duševno delo. Ta splošna določba je dala povod k neštetim sporom in nejasnostim, ki se tičejo zlasti raznih trgovskih nastavljenecv, trg. potnikov, tovarniškega nadzorovalnega osebja, občinskih nastavljenecv, privatnih učiteljev, godbenikov, ter onih nameščencev, katerih zaposlenost v podjetju drugih je le prehodna (n. pr. odvetniških in notarskih kandidator, zdravnikov itd.).

Novi zakon definira te skupine mnogo točnejše ter uvršča med nameščence vršujoče pretežno duševno delo a) vse ki se pečajo z vzgojo ali podukom, b) ki izvršujejo svobodne umetnosti brez ozira na umetniško vrednost, c) vse absolvente zavodov, ki dajejo pravico do dveletne službe čim so zaposleni v smeri svoje šolske izobrazbe, d) voditelje obratov, obrtnih oddelkov ali trgovskih filijalk, e) one, ki vršijo višje nadzorstvo nad delom drugih, f) one, ki službujejo v kontorski in pisarniški službi, g) one, ki so zaposleni v takozvani višji trgovski zunanji službi.

Na podlagi teh določb so torej trgovski sotrudiški le tedaj podvrženi zakonu o pokojninskem zavarovanju, ako so kvalificirani v smislu

zgoraj navedenih točk c), d), ali e). Ogromna večina trgovskih sotrudiškov torej zakonu ni podvržena. Isto velja v naših slovenskih razmerah tudi za **trgovske potnike**. Le oni trgovski potniki so zavarovalni obvezanci, katerih služba je stalna in ki se rekrutirajo iz slojev ali služb, katere so že same zavarovanju podvržene. Trg. potniki, ki so bili poprej (in morada zopet postanejo trg. prodajalci, torej ne spadajo pod zavarovalni zakon.

Pisarniško osebje je dolžno biti zavarovano, zlasti tudi stenografi. Le oni so izzyeti, ki pišejo (z navadno pisavo ali strojem) zgolj po diktatu, ali samo prepisujejo. Izzyeti so tudi plačilni natakariji, ter oni nameščenci v trgovinah ali skladiščih, ki le notirajo ali vedejo razne ročne zapiske.

V pokojninsko zavarovanje so sprejeti tudi privatni učitelji, notarski in odvetniški koncipijenti ter zdravniki v sanatorijih ter bolnišnicah pa so izzyeti.

Od gmotnih poboljškov je predvsem omeniti: premije se bodo v bodoče izračunavale na podlagi 4% obrestne mere, mesto dosedanje 3 1/2%. Karenčna doba se zniža od deset na pet let, invalidnostna renta se bo torej izplačevala že po 60 mesecih (dosedaj po 120 mesecih) seveda pa le z 2/3 temeljnih zneskov. Isto velja tudi za vdovsko in sirotinsko rento. Ako umrli zavarovanec ne zapušta niti vdove niti zakonških otrok, ima po noveliranem zakonu tudi mati pravico do odpravnine, ako je potrebna in ako jo je zavarovanec podpiral.

Poleg navedenih določb vsebuje novela še celo vrsto drugih, ki pa so v glavnem formalnega značaja in imajo predvsem namen določiti sedanjega zakona precizirati ter zavarovalno postopanje olajšati. Državni prispevek za pokojninsko zavarovalno blagajno se ni dal doseči, vlada pa je na usta barona Heinolda izjavila, da zahtevo po državnem prispevku ne odklanja, toda da ji bo mogla ustreči še le v zvezi z uzakonjenjem socialnega zavarovanja.

Zbornica je sprejela predlogo soglasno in z velikim odobravanjem ter

je nato razpravljala o službeni pragmatiki za državne učitelje. Naučni minister dr. Hussarek je priporočal predlogo v smislu odsekovih sklepov. Brzojavno smo že poročali, kako se je posl. dr. Ravnihar zavzel za one slovenske učitelje, ki službujejo na državnih ljudskih šolah v Idriji in v Trstu.

Uspeh njegove akcije je zasiguran. Glasovanje o učiteljski službeni pragmatiki pa se bo vršilo še le jutri.

Zanimivo in važno stvar je sprožil na koncu današnje seje poslanec Choc. Z ozirom na dejstvo, da namerava Avstrija prispevati z mnogimi milijoni za dispozijski fond princa Wieda, ki bo služil temu čudnemu kralju za to, da si proti gotovemu plačilu pridobi ljubezen in zvestobo svojih bodočih podanikov, je vprašal posl. Choc, **odkod pravzaprav vzame naša vlada ta denar**. Kdo ji ga je dal na razpolago? Posl. Choc upravičeno žigosa postopanje, ki brez obzira na pravice parlamenta troši državni denar v nedovoljene svrhe.

Od posl. Choca sprožena zadeva bi morala zanimati zlasti one, ki so večerjati pod vodstvom dr. Šusteršiča do konca vztrajali v boju »proti oškodovanju srednjih slojev.« Davčno breme, proti kateremu se je boril dr. Šusteršič znaša 400.000 K — **albanska napitnina pa bo avstrijske davkoplačevalce stala okoli 20 milijonov**. Tu bi bila prilika za velike bojevnike!

Toda zamanj bomo čakali na nje. Če bi bilo treba podpisati predlog, naperjen proti razmetavanju avstrijskega denarja albarskim jezuitom in barjakarjem — potem bodejo baš razni Šusteršiči, baroni Fuchsi in njihovi tovariši — daleč, daleč proč bežali.

Predloga o podržavljenju okrajnih šolskih nadzornikov, ki bi imela priti na današnji dnevni red, se je morala zopet umakniti raznim avtonomističnim pomislekom, zlasti čeških strank.

Davčne predloge so sedaj definitivno pod streho. Po kratki debati je danes tudi gosposka zbornica odobrila kompromis mešane komisije.

Zakoni čakajo le še cesarjevega podpisa.

Poročali smo že, da so pričela s češkimi obstrukcionisti pogajanja, da ustavijo svojo taktiko in omogočijo redno parlamentarno delo. Uspeh večerjanske dne je ustvaril v zbornici novo in jako razveseljivo razpoloženje. Na vseh straneh je slišati besedo: parlament naj se iz moralne nižine sam izvleče, pokaže naj, da ima zmožnosti in sile za uspešno delo.

Dosedaj še popolnoma neoficijalna pogajanja ne tičejo le češke obstrukcije proti budgetu, provizoriju, temveč velikega delovnega programa, katerega naj bi si stranke same postavile. Značilno je, da izvira ta ideja iz čeških obstrukcionističnih, oziroma radikalnih krogov, ki so pripravljeni spremeniti svojo taktiko takoj, čim se vlada odloči h korakom, kateri naj vsaj dokumentirajo njeno resno voljo odpraviti češki komisariat. Radikalni krogi bi soglašali s programom, v katerem bi se nahajala reforma tiskovnega zakona in uzakonjenje socialnega zavarovanja. Nad vse značilno je tudi, da so se češki radikali odločili se udeležiti konferenc, ki jih sklicuje vlada radi češko-nemške sprave, kar so dosedaj vedno odklanjali. Narodnosocialni klub je izvolil snoči novega predsednika posl. dr. Šviho, kar je za bodočo taktiko te parlamentarne organizacije velevažno in poudarja definitivni prelom z geslom: obstrukcija radi obstrukcije. Današnje neobvezne konference med raznimi parlamentarnimi voditelji se bodo v torek nadaljevale. Radovedni smemo biti na uspehe — grof Stürgkh se jih menda ne bo zelo veselil.

Rozman - Golia.

Dne 14. t. m. se je končal pred novomeškim okrožnim kot vsklicnim sodiščem proces, ki je in bo vzbudil še mnogo pozornosti pri ljudeh sploh, pred vsem pa pri juristih. Novomeški župan gospod Rozman je tožil vladnega zastopnika G. Golio zaradi razžaljenja časti, ker ga je dal Golia brez povoda z »marš ven«

in »arretieren Sie ihn« odgnati z bajeoneti z zborovanja radi obrtne šole.

Golia ni nastopil prvič v življenju tako prepotentno in žaljivo. To mu je nekako v krvi. Znano je, kako je delal s svojimi ubogimi strankami v Novem mestu, ki se niso znale in tudi niso smele braniti proti njegovim drakonskim obsodbam. Celo na tri mesece je obsojal uboge ljudi in na prošnjo »prosim, gospod komisar«, je zakričal nad stranko: tiho! in ji naložil podvojeno globo. Početke tega uradnika je presegalo vse meje, a da so to njegovi predpostavljani mirno trpeli, kaže jasno, kako globoko je padla politična uprava na Kranjskem.

Da je postopal Golia pri teh Jarčevih shodih in obravnava skupno s klerikali kot njihov priganjač, se takoj razvidi iz tega, ker je bil na dan obravnave ves klerikalni štab na nogah. Vse se je interesiralo, ali zmaga Golijeva službena prisega in slovesna častna beseda ali pravična stvar.

Samostan je izpovedal kot en mož: nobeden ni nič videl, nič slišal. Jezuitsko! Šusteršičeva pisarna je poslala svojega koncipijenta dr. Dermastjo kot zagovornika. Nesramno izživalno je nastopal dr. Dermastja. Celo filipiko je spustil na novomeško občinstvo, posebej na priče in še najbolj je krtačil sodnike. Osmeli se je celo groziti sodnemu dvoru z besedami: Vas sodnike pa svarim in zopet svarim, ker bi z današnji obsodbo ustvarili nekaj prejudic. Svarim vas, ne storite tega, ker je prenevarno. In sodniki so popolnoma mirno prenašali nesramne manire tega odposlanca S. L. S. in ga niso disciplinirali.

Razglasilo se je potem iz ust visokega senata, da je sicer dokazano, da je obtoženec osorno izustil: »marš ven, arretieren sie ihn«, a da te besede, ves njegov nastop in geste — kazaje s prstom proti vratom, torej kakor se spodi psa iz sobe! — niso žaljive, da je torej vladni zastopnik v svoji mogočnosti lahko tako postopal. Župan, o katerem je sedaj po 40 pričah ugotovljeno: da ni dal povoda za tako vladno in orožniško intervencijo, da se je popolnoma

LISTEK.

Ko raste goski prvo perje...

Prepis iz dnevnika.

Mirko Muršec.

13. maja.

Že imam jajec! Tonča je že sve-tovala. Nasmehnit se baje moram fantu in ga med smehom pogledati. Ženski beli zobje in rdeče ustnice baje pripomorejo mnogo k vnetju.

Žal, da zveem to šele danes! Nesrečnica sem bila preveč sladkosnedna in nimam najlepših zob. Temu moram takoj odpomoči! Niti kave mi ne smejo več sladiti, in jutri mi mora kupiti mama odol in zobno ščetico. Bele zobe moram imeti. Z ustnicami je lažje! Če se le v nje vgriznem, pa so takoj rdeče.

4. junija.

Hvala Bogu! Po napornem tritedenskem snaženju zob, sem deloma že dosegla zaželeni uspeh. Zobje se mi belijo. Neprijetno je le to, da imam vnetje dlesni, ker sem si odrgnila vso kožo. Pa to mine v par dneh, kakor me tolaži naš zdravnik, ki ne more prehaliti moje higijenične gorečnosti. Ko ozdravim, potem pa grem na boj. Vneti ali umreti. Pa g. Fridolina pustim lepo v miru. Saj norceva za praktiranje ne manjka. Sodni pisar Sumkič je tudi dober za

poskusnega zajca. Sicer z levim očesom šepa in z desno nogo škili, pa to nič ne de! Sila kola lomi. Če se mi poskus s Sumkičem ponesreči, mi vsaj ne bo žal.

12. junija.

Meni je obupati! Rojenice mi pač niso položile v zibelj daru za kokeriranje. Vedno imam strašno smolo.

Danes sem atakirala Sumkiča. To je bilo strašno! Brez vnetja se je eden opek, samo žal, to ni bil gosp. Sumkič.

Poizkušala sem že večkrat doma pred zrcalom privabiti na svoja usta prešerni nasmeh iz romana »Bele rože«. Tam se čita, da se je njen gorak, prešerni nasmeh blesketal, ko biser med rdečimi rožami in to je njega očaralo. To blesketanje pa ni tako lahko, kot bi mislil človek prvi hip. Imam žalibog tako majhna usta, da se pri nasmehu mojih zob skoraj niti ne opazi. Torej ni nič z biserom med rdečimi rožami! Če hočem omamiti fante z zobmi, moram pri smehu usta jako močno raztegniti.

Srečala sem Sumkiča dopoldne na ulici. Vgriznila sem si hitro v obe ustnici, da ste postali rdeči, potem pa ga gorko pogledala in se mu prešerno zablesketala. Gledala sem ga vztrajno ves čas, kar mi je šel nasproti in poskusila dati svojim očem očarujoči žar, ki ga poznam iz romanov.

Tepec pa za ideale nima smisla in pristopil je k meni z osornim vpra-

šanjem: »Kaj me zijate?« Želela sem si v tem trenutku, biti sto kilometrov oddaljena od tega neolikanca. Neki odgovor sem mu morala dati, tega pa mu nisem mogla reči, da sem hotela kokerirati in še predno sem se prav domislila, mi je ušlo iz ust: »Ker tako lepo škilite!« To je pa Sumkiča strašno razburilo! Zardel je jeze in siknil skozi zobe: »Taki frac, ko si ti, me ne more žaliti!«

Mislila sem si, modrijan molči, in odšla sem dalje. Samo to sem si prisegla in prisegam še sedaj, maščevati se moram, moram! Imam že tudi strašen način maščevanja. Ko bom velika dama in me Sumkič pozdravi, mu ne bom odzdravila. Tedaj bo vedel, kaj se pravi, koga sramotiti. Meni reči »frac!« To je naravnost strašno. Pa bi še mu vse odpustila, če bi mi rekel: »Vi frac«. Pa kar »ti«, to pa presega vse meje dostojnosti.

Trikratno gorje tebi »ti« Sumkič!

17. junija.

Danes mi je pravila Zikuničeva Julka, da so najboljši predmet za praktiranje dijaki. Vzamejo baje vsak pogled za resno in vsako laž za resnico. Ona se je izpopolnila tudi pri dijaki v ljubimkanju. V nižjih razredih so dijaki baje tako naivni, pred maturo pa tako domišljavi, da se jih z lahkoto vodi za nos.

Pri dijakiš je poskusim svojo srečo. Če še mi tukaj izpodleti, potem — — — Stran črne misli in na

delo. Julka pravi, najboljši so dijaki-pesniki. Dolg nos smatrajo za izraz ljubavi in za par pogledov porabijo že cele zvezke papirja za slavošpeve dekletu. Povprašam Julko, če mi more priporočiti takega pesnika izmed naših dijakov.

21. junija.

Julka je pa res nesebična prijateljica, mi je že priporočila. Strnadov Jurislav je pesnik. Pohaja v Ljubljani v peto gimnazijo in pride 2. julija na počitnice. Kako lirčno ime je Jurislav! Je sicer olepševalnica od Jurja, zveni pa vendar tako blagolasično. Oh Jurislav! Le ti boš moj in drug nobeden. Če le ima toliko korajže ko njegov patron. V Klepčevih aforizmih sem čitala, da so ženske kače. Zmaj je kača, ženska je kača, sv. Juri in moj Jurislav imata torej isti predmet za obdelovanje. Če imata le enak pogum? Kaj, če bi mi Jurislav ukradel poljub? Kaj bi naredila? Zakričala bi! Ne, ne, to ni nič! Vrišč bi lahko kdo slišal in jaz bi mu ne mogla poljuba niti vrniti. Dolžna pa nočem ostati nikomur ničesar. Tiho pa vendar tudi ne bi smela biti! Saj bi si lahko Jurislav potem od mene bogve kaj mislil. Ti neumni romanopisci ne pišejo nič o sličnih položajih. Čita se vedno le, kako sta se ljubila in vzela ali če vse po sreči gre, kako sta se usmrtila. Pa kaj je ona vse započela, da je pripravila njega tako daleč, tega ne pove noben romanopisec. Se jutri si naročim knjižo »Kratka navodila k

osvajanju moških src«. Danes sem dobila za god od tete 2 K. Na tak način jih najlpeše porabim. Do takas pa vprašam Tončo za svet.

26. junija.

Tonča pravi, če ukrade njej kdo poljub, da takoj zakliče na pomoč. Samo tako tiho, da ne more nihče slišati. S tem si varuje pred roparjem ugled in ne privabi nikogar bližje. Ko pa se že pošteno cmokata, pa fanta z rokami praska, da čuti kako se ona poljubov brani. Če je fant ko-ličkej korajžen, se za njene nohte itak ne zmeni. Zajcev pa ne mara. Ta Tonča pa je res izkušena. Oh kedar bodo že hodile druge k meni po navsvete!

Danes sem si spletla prvič lase v kito. Jurislav ne sme misliti, da sem še morda goskica z dolgimi kitami in modro pentljo. Ne, jaz sem že dorastla dama!

Danes me je vprašala Tonča, če vem že kaj o seksualnem problemu. Mislila sem najprej na kako imenito torto! Potem pa mi je začela Tonča razlagati! Kar strnela sem. To je strašno. Baje o štoklji ne verjamem že sicer šest let, pa natančnejšega kaj še le nisem vedela nič! Tonči sem neizmerno hvaležna. Tonča ima o tem celo knjižo. To mi mora posoditi. Samo kje le naj jo čitam? Že vem! Bolna se naredim in v park bom hodila. In če me kdo zasači? Ah, porečem mu, da študiram latinščino! Saj mi je tako vse latinščina. (Dalje prihodnjé.)

mirno in dostojno obnašal, katerega je dal na besede: »prosim, saj vas še videl nisem« vladni zastopnik z besedami: »marš ven« aretirati, mora sedaj mirno požreti te žalivke, sodnija mu ni dala zadoščenja, ni varovala županove zasebne časti, marveč ščitila oblastnost prihranjenega vladnega koncipista.

Za oprostitev zadostujeta izmed štirih še dva glasova. Menda per nota paria! Drugače si vendar ne moremo razlagati tega znamenitega glasovanja. Celo Novo mesto, lajki in prava večji ljudje — med njimi strokovnjaki — so v privatnih pogovorih smatrali nastop vladnega zastopnika za žaliv in kazniv, samo dva svetnika sta drugačnega mnenja! Seveda če je še sam pl. Garzaroli — drugače strog jurist — mnenja, da inkriminirane besede niso žaljive, potem mora biti že tako!

Da je Golia haranguiral 14 dni pred razpravo v svojih krogih razne gospode za svojo stvar, si pripravljaj na ta način teren in nalašč zato prišel iz Ljubljane, je splošno znano. Sicer je pa poskrbljeno, da bo prišla cela zadeva v parlamentu na razgovor.

Naradžaj, pravnikov naj pa pri študiju XII. dela kaz. zakonika poleg Fingerja, Stoossa, Lammascha in drugih znamenitih knjig predela tudi akte o obravnavi Rozman-Golia novomeške juridične fakulte. Fiat iustitia, pereat mundus!

Hrvaški sabor.

Hrvaški sabor je tudi v svoji tčerašnji seji nadaljeval indennitno debato.

Kot prvi je govoril poslanec Starčevićove stranke prava Cezar Akačić, ki je pred vsem razpravljaj o razmerju njegove stranke k hrvaško-srbski koaliciji. Koalicija zatrjuje, da ima narod za seboj. To je res, samo ne sme se pozabiti, da je narod volil koalicijo na podlagi njenega prejšnjega programa, kateremu pa se je sedaj koalicija odpovedala. Hrvaška je vsled nagodbe z Ogrsko izgubila svoja politična in suverenska prava.

To nagodbo je sprejel sabor, ki je bil izvoljen na podlagi oktroiranega volilnega reda in ki je bil vsled tega protizakonit.

Toda tudi v slučaju, da bi bila nagodba postavno sklenjena, bi imela Hrvaška svobodne roke in bi morala proglasiti svojo državno neodvisnost, ker je Ogrska neprestano kršila nagodbene zakone. To bi bilo v interesu monarhije in dinastije.

Govornik je v nadaljnjih svojih izjavah zahteval uvedbo novih zakonov v varstvo kmeta, splošne in tajne volilne pravice in porotnih sodišč, varstvo pisemske tajnosti ter ustanovitve upravnega in ustavnega sodišča.

Končno je govornik kritiziral podaljšanje finančialne nagodbe z Ogrsko ter volitev hrvaških delegatov v skupni parlament, ter izjavil, da bo njegova stranka glasovala proti indenniteti, ker nima zaupanja ne v bana, ne v delovanje večine.

Za Akačićem je govoril frankovec Milković. Njegov govor je bil samo varijanta izjavljanih, ki so jih imeli že drugi poslanci njegove stranke. Zato bi bilo pač odveč, ako bi navajali njegovo vsebino.

Prihodnja seja je v petek dopoldne.

Skupne mornariške vaje.

Italijanski mornariški list »L' Italia Marittima« priporoča skupne vaje italijanske in avstrijske vojne mornarice, ter pravi med drugim: Skupne vaje na kopnem so izključene, ker bi morali vojaki prestopiti tla sosedne države, skupne vaje vojnih mornaric na odprtem morju pa so prav lahko izvedljive. Seveda bi se morale vršiti take vaje samo na odprtem morju, daleč stran od strateških obrežnih točk in bi bile take vaje neprecenljive vrednosti za oba dela. Bodoča vojna na morju, ki bi jo bojevala Avstrija brez Italije ali pa Italija brez Avstrije pod sedanjimi političnimi razmerami, je skoraj nemogoča. Možnost skupne pomorske vojne proti eni velesili ali pa proti skupini velesil, se v kompetentnih krogih tudi priznava in so načrti v vseh podobnostih izdelani. List predlaga, da naj obe mornariški upravi dobro preudarita vprašanje skupnih vaj, da bi bili obe vojni mornarici v slučaju vojne pripravljeni in izvežbani v skupnem nastopu pod enotnim vodstvom. Tudi, pravi list, da je izključeno, da bi se na odprtem morju izdale tajnosti, ker je vendar znanost vojnih ladij znana vsem državam in ker je mogoče zabraniti, da bi prišli mornarji iz ene vojne ladje na drugo tujo vojno ladjo. Končno predlaga list, da naj se določi skupen avstrijsko-italijanski kodeks za signale, ki

naj bi stopil v veljavo, če nastopata italijansko in avstrijsko vojno brodogovje skupno.

Albanske homotije.

Dunajske vesti — lažnjive vesti. To smo vedeli že dolgo in zopet se je to izkazalo. Esad paša je bil videti po dunajskih vesteh kakor kak dunajski purger, naiven do skrajnosti, veseljaček, ki rad ploska in se navduši, če je kak spektakel, sicer pa duša krščanska, ki zna komaj do pet šteti. Zdal pa je pokazal zobe. Ta priprosti pastir, ki je bil tudi general, je tudi diplomat in je potegnil celo dunajsko diplomacijo. Izet paša je zaenkrat slovesno, malo je manjkalo, da ni prisegel, da niti v sanjah ni mislil na albanski prestol in danes nam pove »Tems«, da je isti Izet paša javno priznal, da je bil pripravljen sprejeti albanski prestol in da ga je pri tem podpirala tudi turška vlada. Seveda je pristavil, da pri velasilah ne pade popolnoma v nemilost, da je hotel sprejeti kandidaturu samo, če ga zahtevajo vsi albanski veljaki in če v to privoliijo velesile. To je zopet prav elastična izjava. Kdor bi ga ne bil priznal, o tem se reče kratkotalo, da ni veljak, da je brez vpliva, pustolovec, sovražnik domovine, izdajica, ki mora v ječo, gjaur in kar je drugih takih lepih izrazov. Kar pa se tiče velesil, tudi ni nič hudega. Edine gotovo ne bodo nikoli. In dokler niso edine, bi bil Izet paša lahko knez. Končno bi bilo tudi vse eno, če bi imel par let naslov provizoričnega kneza albanskega.

V Valoni se med tem nadaljuje proces proti Bekir agi. Tuji častniki so napravili nad njim že križ — pardon — polmesec. Pravijo, da bi ga morali obesiti. Člani kontrolne komisije pa se boje, da bi nastale potem nove homotije in da bi se muzlimani prav odločno uprli. Tudi turških častnikov, ki so bili dospeli v Albanijo, ne bodo obesili, marveč jih bodo samo poslali nazaj v Turčijo, češ, da so se morali ukloniti povelju svojih predstojnikov. To je sicer prav lepo stališče, pa po navadi ne velja. Na ta način nam lahko postavi Italija jutri par regimentov v Pulj, in če se posreči te vojske vjeti, jih mora Avstrija kratkotalo izročiti Italiji, ker so storiili samo to, kar jim je bilo zapovedano. Če bodo v Albaniji tako moderni, bodo plačali lahko več kakor tistih 75 milijonov na katere čaka in upa princ Wied, samo za »šube«.

Kaj se godi v Južni Albaniji, se tudi ne ve. Eni pravijo, da vozijo grške vojske domov, drugi pa pravijo, da jih samo vozijo v Albanijo. Venizelos pa je povedal v Londonu, da ni misliti na to, da bi Grki zapustili Epir.

In Venizelos se pogaja veselo naprej, da naj puste velesile Grški okolico Argyrokastra.

Pred novo balkansko vojno.

Težki oblaki se zbirajo zopet nad Balkanom. Turčija samo še nima svojega dreadnoughta, da bi začela vojno z Grško, sicer je pripravljena. Za enkrat se Turčija še ne bo bojevala po sistemu Lieman von Sanders paše, marveč še po načrtih von der Goltz paše. Bojevati pa se hoče na vsak način. Sicer je prišel grški poslanik Panas v Carigrad in turški poslanik Galib Kemal beg v Atene in oba sta po sto in sto let starem kodeksu za sprejemne govore z resnim obrazom skoro dobesedno enako izjavila, da sta prišla z naročilom, da vzdržita prijateljsko razmerje med obema državama, vendar pa mislijo v diplomatičnih krogih, da sta si vzela oba pri odpotovanju že returkarte.

V bolgarski Makedoniji in v Trakiji tudi ni tako mirno, kakor bi bilo želeli, kar nam dokazuje dejstvo, da se Grki in Bolgari na meji kregajo in si kažejo zobe in bajonete. Celo člani mešane grško-bolgarske mejne komisije so se skregali med seboj. Neki bolgarski častnik je rekel, da grški vojaki nalašč napačno postavljajo kole, ki naj označijo mejo. Grški častniki so se nad tem razburjali in grški polkovnik je komandiral takoj: Bajoneti au! Bolgari pa drugi dan niso hoteli podpisati protokola in mešana komisija se je razšla. Bolgarski poslanik v Carigradu pa je tudi vrhu tega še izjavil, če prisodijo velesile otoka Kios in Mitilene Grški, da mora priti do vojne, katere se mora tudi Bolgarska udeležiti. Najno pa dostavlja, da želi Bolgarska prijateljstvo s Srbijo, pričakuje pa, da ji da Srbija za to Stip in Kočano.

Izet paša in penzionirani turški častniki.

»Piccolo« prinaša zanimive podatke o vzrokih, ki so vplivali

na turško vlado, da je podpirala kandidaturu Izet paše na albanski prestol in da je vpokojila celo vrsto turških častnikov. Dne 31. decembra, pravi poročilo, je bil Carigrad v veliki nevarnosti, o kateri številni Evropejci in muzlimani niti pojma niso imeli. Mladoturški komite je izvedel, da namerava nad 150 višjih častnikov, na čelu jim Huršid paša, sultanov generalni adjutant, odrinski junak Sukri paša in Muktar paša, izročiti sultanu memorandum, v katerem zahtevajo, da odstavi tedanji kabinet, ki so ga imenovali kot pogubonosni za državo. Komite je izvedel za to nakano in je dal omenjene osebe strogo nadzorovati, vendar pa pravzaprav nobeden ni vedel, kaj nameravajo. Zato je komite sumničl vsakega, tudi vojnega ministra, kateremu je očital najmanj nepozornost. Da ga odstrani iz Carigrada, je prišel komite na idejo, proglasiti Izet pašo za kandidata za albanski prestol. Šlo je pri tem seveda samo za navadno intrigo. One visoke častnike pa je imenovanje Enver bega za vojnega ministra močno presenetilo in sklenili so, da stopijo skupno pred sultana. Tudi so se branili kakor običajno, čestitati novemu vojnemu ministru. Komite pa je med tem pripravil vse, da prepreči nakano teh častnikov. Tudi na slučaj je bil pripravljen, da ugodni sultan zahtevi teh častnikov in odstavi vlado. V tem slučaju bi mladoturški komite sultana ne priznal več. Že je bilo vse pripravljeno, ne samo, da branijo komite in vlado, marveč tudi da pošljejo komiteju vdane čete pred sultanovo palačo in sultana odstavijo. Razen tega pa je komite skrbel tudi za to, da se dvigne ljudstvo in zgrabi za orožje. Ker pa se je izkazalo, da onih 150 častnikov pravzaprav ni imelo revolucionarnih namenov, marveč da so bili le nezadovoljni, so jih vpokojili pod pretrvezo, da hočejo častniški zbor pomladiti. Z ozirom na težavni položaj Turčije so se ti nezadovoljneži vdali v svojo vpokojitev.

Štajersko.

Iz Celja. Za oskrbnika tukajšnje jetnišnice je imenovan Oskar Fritsch. Slovenec je po mnenju slavnih naših justičnih oblasti za tako službo nespособen. Gledati se mora seveda pri vsaki najmanjši priliki, da se pomnoži število magistratovih volilcev v Celju.

Iz Celja. Učiteljica Proft na tukajšnji meščanski šoli je zgubila drag uhan z briljantom. Spraševala je učenke, če ga je katera našla, a se ni nobena oglasila. Za nekaj časa pa je opazila svoj uhan v ušesu neke deklice, ki je gojenka mestnega »Mädchenheima«. Nepošteno dekle so kaznovali v meščanski šoli tako, da so ga vodili po vseh razredih in povedali, kaj je storila, potem pa so ga izključili. Za toliko slavljenci »Mädchenheim« niso take gojenke posebno priporočili.

Slovensko gledališče na Vranskem. Tukajšnja Ciril-Metodova podružnica se bavi, odkar ima svoj oder, že tretje leto z gledališkimi predstavami. Vprizorila je v tem času že veliko manjših in večjih iger. V nedeljo smo imeli v letošnji zimski sezoni četrto predstavo. Igrala se je narodna igra »Na Osojaku«. Ne pišemo navadno o naših predstavah, pa moralni čut dolžnosti nas veže, da izrečemo igralkam in igralcem polno hvalo in priznanja. Vidi in opaža se splošno, da naši diletanti hitro napredujejo. Če ostane to zanimanje in ta poztvornost za dramatično umetnost tudi nadalje, potem se smemo nadejati še lepih uspehov in mnogo užitka. Občinstvo je napolnilo dvorano do zadnjega kotička. Podružnica priredi v kratkem predavanj g. prof. dr. Ilesiča o »Jugoslovanstvu v naših narodnih pesmih«.

Iz Mozirja. Občni zbori tukajšnih narodnih društev so se preložili na 8. februarja. Vršijo se popoldne v gostilni »pri lipi«.

Dopisil iz Zibike v šmarnskem okraju. Potrjujemo, da dopisov iz Zibike v »Slov. Narodu« ni niti pisal, niti inspiriral g. učitelj Blazinšek. Isto velja za njegovo gospo soprogo. Štajersko uredništvo »Slov. Naroda«.

Razpisano je mesto učitelja na štirirazredni ljudski šoli v Slovenski Bistrici, 2. plač. razred. (»Gr. Z.« z dne 21. jan.)

Iz Mozirja. Vodja tukajšnje ekspoziture celjskega okrajnega glavarstva okr. komisar dr. Pavel Hohl je imenovan za nam. tajnika.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Velenju ima svoj letni občni zbor dne 25. januarja t. l., kateri se vrši v Jezovnikovih gostilni ob 5. popoldne.

Iz Ormoža. Snega je padlo do pol metra, povprečna temperatura po jutri je —6.5°C. Promet je zaradi slabih cest in potov skoro čisto ustavljen. — Veteransko društvo za Hum in okolico je nameravalo imeti

v nedeljo dne 1. februarja pri Skorčiču tombolo, a je isto preložilo na nedoločen čas.

Nov našim pomembovanja in odločanja kruha. Pomembovanje v naši deželi nikdar ne miruje. Izvestni krogi si vedno znova prizadevajo, najti sredstva v povzdigo germanizacije. Ni jim dovolj, da imajo za seboj vse javne urade, oziroma one, ki so tozadevno odločujoči, hoče se jim narodnega zastrupljanja v še večji in gotovejši obliki, kot je doslej vršila »Südmarka« in »Schulverein«. Že nekaj let sem opažamo pri nas, da poseba mariborska ženska učiteljska dosti preveliko število učiteljskih kandidatkin, kot je splošno potrebno. Slov. Štajer ima doslej še sicer dovolj prostora — za slovenski ženski učiteljski naraščaj, ne pa za nemški. Imamo v Mariboru vse polno ženskih, nemških abiturientk oziroma maturantk, ki že leta in leta čakajo, da se izprazni kje kakšno mesto. Ker pa zalagajo graška učiteljska šola na Gor. in Spod. Štajerskem zadostno z učiteljskim materialom, je umevno, da morajo nemška dekleta v Mariboru poseči po — uku slovenščine. Vzgojene v strogo nacionalnem duhu, jim je ta uk seveda samo sredstvo za življenjski obstanek. Ko se je nagulila slovenščine, napravi izpit in navadno ne traja dolgo, ko se jo pokliče kam na kakšno — slovensko šolo na deželi, koder potem lahko skoro neopaženo zastruplja slovensko dečo. Ta ali oni bo morda ugovarjal, češ, stvar še daleko ni huda v tem smislu. Bodi uverjen vsakdo, da temu ne bo dolgo, ko bo postala stvar tudi sistem, ko se nam bo siloma urinjevalo take »usposobljenke«. Slov. Štajer bo postal tozadevno nemčurjem ravnatko »Besitzstand«, ko vsaka druga stvar. Ne preti pa je slovenski deci nova germanizatorična nevarnost, tudi lepemu številu slovenskih deklet preti za bodoče nevarno odjedanje itak ne ravno zavdanja vrednega kruha. Dnevni pojavi, ki jih vidimo v germaniziranju, nam tudi tozadevno vedo povedati, da se nemčurjem da na škodo Sovencev službe ravno po naših krajih. Mast se oni, mi Slovenci, naši sinovi, pa morajo gledati in stradati. Tudi v tem slučaju bo stvar ista: Nemke z »usposobljenostjo« se bo pošiljalo na naše slovenske šole, a Slovenke bodo smele stradati, če jim bo na tem, da ostanejo poštene. Mislimo, da sta ravnokar našeta slučajja dovolj važna, da v bodoče posvetimo vso našo pozornost nevarnosti, ki je doslej navidezno malenkostna — kot so bile doslej še sploh vse — ki pa se zamore zbok naši nepaznosti razviti tako, da ji pozneje ne bomo kos.

Iz Ptuj. V soboto, dne 24. jan. t. l. se vrši običajni, obče priljubljeni ples Nar. čitalnice v Ptuj. Ples se vrši v dvorani Nar. doma. Pričetek ob 8. zvečer. K plesu svira izborna ciganska godba, katera bode vnete plesalke in plesalce gotovo pripravila k vztrajni službi boginji Terpsihori.

Iz Ptuj. Upravno sodišče se je bavilo dne 21. februarja s pritožbo ptujske mestne občine proti štajerski deželni finančni direkciji zaradi posebne pridobnine. Ptujška mestna občina ima namreč parno žago in plinarjo; zato ji je bila predpisana pridobnina 1004 + 83 K. Ko se je mestna občina pritožila, ji je zvišalo deželno finančno ravnateljstvo pridobnino na 1227 K. Proti tej odločbi se je pritožila mestna občina na upravno sodišče. V pritožbi je navedla med drugim, da je na žagi in plinarni hipoteka štajerske hranilnice v znesku 500.000 K; pasivnih obresti od te hipoteke da ni hotelo deželno finančno ravnateljstvo v svoji odločbi kot izdatka upoštevati. Pritožba je bila zavrnjena; upravno sodišče je izreklo glede omenjenih pasivnih obresti, da se hipoteka ni porabila za žago in plinarjo, temveč za druge občinske namene; torej se tudi obresti ne smejo odračunati od čistega dobička obeh podjetij.

Koroško.

Galantna tatica. V nekem hotelu v Beljaku so aretirali elegantno damo, ki je prišla v spremstvu nekega gospoda. Prišla sta iz Dunaja. Aretacija se je izvršila na poziv dunajske policije. Ta dama je namreč dobila na Dunaju nekega bogatega trgovca iz Gradca. Bila sta si kmalu dobra in sta ostala skupaj od večera do jutra. Zjutraj za rano je dobil trgovec neko brzojavko in je moral nemudoma zapustiti svojo znanjo. Odpeljal se je v Gradec, tam pa je še le opazil, da se je plačala galantna dama sama in da je cenila to kratko prijateljstvo na 3200 kron. Aretiranka je znana dunajska pustolovka Emilija Hofman, njen spremljevalec pa neki Nathan Löms z Dunaja. Bellaška policija

pošlje oba na Dunaj. Koliko denarja so dobili še pri Emiliji ni znano.

Drobne vesti. Uradni seznam izkazuje za l. 1913 samo v Celovcu 12 samomorov. — V Beljaku so aretirali delavca Mandla, ki je izvršil več tatvin in vlomov v mestu in v okolici. — Neznani tatovi so vlomili v sedaj prazno hišo Ivana Hirza pri Doleh in so odnesli 60 buteljk raznega vina, več buteljk likerjev in veliko zalogo mesa. Tatovi so vsa vrata za seboj zaklenili in niso pustili za seboj nobene sledi. — V Tavčarjevi žagi v Št. Petru je odtrgala cirkularna žaga delavcu Obereggerju desno roko. — Celovška policija in okoliška žendarmarija iščeta neko Marijo Köchel, ki je pobegnila iz Reke, kjer je poneverila nekaj čez 300 K.

Primorsko.

Občinske volitve v Komnu. »Edinost« piše: Občinske volitve v Komnu so se vršile ob naravnost zločinskem terorizmu dosedanjih občinskih mogotcev in ob najdrzejših volilnih mahinacijah. Mogotci so »zmagali« v tretjem razredu s 178 proti 175 glasovi, v drugem razredu so imeli dva glasova večine, v prvem pa so zmagali samostojni kandidati s tremi glasovi večine. Te volitve morajo biti razveljavljene.

Združeni odbori goriških narodnih društev priredijo v soboto, 7. februarja v vseh prostorih Trgovskega doma v korist edine obrambne organizacije, v korist Ciril-Metodove družbe velik ples. Predpriprave na ples so v polnem teku in upati moremo, da bo ples v korist C. M. D. era najlepših pustnih prireditev Slovencev v Gorici. — Apeliramo na vse zavedne Slovence in Slovenke, da zastavijo vse svoje sile, da prinese ples kar največ dohodkov naši družbi, da omogoči čisti dobiček plesa razširjenje Narodne šole na Bledu, da pa bodo tudi položeni prvi kamni za prepotrebno slovensko šolo v Trzinu. Goriški Slovenci, v soboto 7. februarja vsi na delo za Ciril-Metodovo družbo!

Sokol v Št. Andrežu vprizori v nedeljo, dne 1. februarja t. l. Čarobno šaloigro v treh dejanjih »Lumpacij Vagabund« ali »zanikarna trojica«. Po igri ples do polnoči. Sodeluje vojaška godba pešpolka št. 47.

Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku priredi dne 15. svečana običajni koncert. Pri koncertu svira polni orkester c. kr. pešpolka št. 32.

Laški ponarejevalci denarja. K aretaciji gostilničarja Simonettija v Trzinu poročajo iz Trzica sledeče: Simonetti je imel v Trzinu gostilno »Alla Ferrata«. V svoji gostilni je imel delj časa na stanovanju in na hrani nekega Lugnevicha, ki je bil, kakor smo že poročali, aretiran na Reki. Ko je žendarmarija to zvedela, je uvedla hišno preiskavo v njegovi gostilni. V bivši sobi Lugnevicha, v kateri ni po njegovem odhodu na Reko še nihče stanoval, so našli v neki omari za obleko med obleko bakreni kliče za laške bankovce po 50 lir in zraven dva bankovca po 50 lir in dva po 100 lir. Ker je žendarmarija zvedela, da je hotel tudi Simonetti izdati en ponarejen bankovec za 100 lir, kar se je tudi dokazalo, ga je aretirala. Prebivalstvo v Trzinu je vsled tega odkritja zelo razburjeno in govori se, da bodo te dni aretirali v Trzinu še več oseb, ki so bile v zvezi s to nevarno laško družbo.

Avstrijski vohun. V Vidmu so aretirali po prihodu brzovlaka iz Kormina nekega Henrika Pozzija iz Gradišča. Na tega človeka so opozorili majorja Apellusa v Vidmu že pred več meseci, češ da je avstrijski vohun. Prišlo so priče, ki so povedale, da so videle tega moža, ko je ogledoval in skiciral nove utrdbe, ki jih grade pri Vidmu. Pozzi je nekaj časa tajil, da bi bil vohun, končno pa je priznal, da je dajal avstrijskim vojaškim oblastvom informacije o videmskih utrdbah.

Maševanje varanega soproga. Uslužbenec parobrodne družbe Austro-Amerikane v Trstu, ki stanuje v ulici Donata, je že delj časa sumil, da mu stavlja njegova žena rožičke. Ko se je vrnil ta mož predvčerajšnjem iz službe, je šel namesto domov v kavarno »Tergeste«. Od tam je telefoniral na rešilno postajo in prosil, da naj pride na njegovo stanovanje nemudoma zdravnik, češ da mu je nenadoma zbolela žena. Zdravnik je prišel, toda našel je ženo čvrsto in zdravo. Hišne preiskave zdravnik ni uvedel in se je začuden poslovil od začudene žene. Ko je mož, ki je zadevo opazoval skozi okno, videl, da se je zdravnik vrnil, je telefoniral ognjegascem, da v njegovem stanovanju gori. Prišli so ognjegasci, vdrli so v stanovanje in vprašali ženo, če res gori. Ker niso našli ognja, so se vrnili. Načelnik ognjegascv je ovadil zadevo polici-

in mož bo imel priliko povedati pred sodiščem, zakaj je poslal k ženi zdravnika in ognjevega.

Drobne vesti. Vloma v Zoratti-jev mlin v Trzinu je osumljen zasebni uradnik Rudolf Trtnik, doma iz Sežane, ki je del časa služil pri Zoratti-ju in ki je poznal natančno vse razmere. — Pri premikanju železniških tovornih voz v Šklednju je prišel med dva voza delavce, 33letni Jože Šturm. Odbijača voz sta mu zdrobila desno ramo in zlomila dve rebri. — V neki javni hiši v Trstu si je užgala obleko neka 20letna Emilija Jurešič v svoji sobi, kjer je zakurila samovar, da se ogreje. Njene tovarišice in gosti so na njen klic pobegnili. Prišel je na ceste neki mož, ki je ponesrečenko zavil v ožjo in jo rešil. Pri tem je dobil tudi sam hude opekline. Odpeljali so oba v bolnišnico. — Zidar Leopold Tavčar, katerega je vrgla burja v Barkovljah raz oder, je v torku v bolnišnici umrl. — Srebrno poroko je praznoval v sredo uslužbenec Jadranske banke v Trstu g. Josip Kolb, soustanovitelj pevskega društva »Kolo«, ki mu je priredilo časten večer v prostorih N. D. O. v Trstu.

Dnevne vesti.

Polomija dr. Šusteršiča. V državnem zboru je doživel dr. Šusteršič blamažo, ki spada brez dvoma med največje, kar se jih je kdaj primerilo. Naravnost impozantna je ta blamaža, naravnost grozotna je ta poraz. Kot voditelj večine poslanske zbornice je hotel dr. Šusteršič premagati gosposko zbornico ali pa razbiti parlament, a se predno je prišlo do bitke, ga je vse zapustilo. Samo borih 77 klerikalnih glasov je dobil predlog dr. Šusteršiča, vse drugo je bilo proti temu predlogu. Razumemo, da ta grozna polomija dr. Šusteršiča hudo boli, a tega vendar nismo mislili, da bo kar glavo izgubil. To pa se je moralo zgoditi, če sodimo po njegovem otročjem pisanju v »Slovencu«. Verjamemo, da dr. Šusteršiču ni všeč, da se je tudi slovenska javnost iz našega lista dobro informirala o prežalostni usodi njegove akcije, a z zmerjanjem dr. Ravniharja te resnice ne bo spravil iz sveta. Dr. Šusteršič zmerja dr. Ravniharja, ker smo Šusteršičev predlog imenovali besedolomstvo. Ta predlog tudi ni bil nič drugega kakor grdo besedolomstvo, tako grdo in nedostojno besedolomstvo, da mu nihče v parlamentu ni hotel posoditi svoje glave. Le ker ga nihče drugi ni hotel na prvem mestu podpirati, je prišel dr. Šusteršič do dvomljive časti prvega predlagatelja. Če dr. Šusteršič ni vedel, kaj je storil s tem, da je posodil ime temu predlogu, je to njegova stvar: prevzel je odij in zdaj naj ga nosi. Predlog pa je bil nedostojno besedolomstvo. Kompromis med gosposko in poslansko zbornico ni sklenilo, kakor piše dr. Šusteršič v »Slovencu«, 26 članov poslanske zbornice, ampak 26 pooblaščenecv poslanske zbornice: kompromis ti poslanci niso sklenili v svojem imenu, ampak v imenu poslanske zbornice, in zato je bila zbornica dolžna se tega dogovora držati in se ga je tudi držala, izvemši dr. Šusteršiča in 76 drugih klerikalcev, ki so zdaj do kosti blamirani. Besedolomstvo, da se je nameravalo. To označje dr. Šusteršičevega postopanja pa ni zraslo na našem zelniku, to očitanje je izreklo malone 90 odstotkov vsega avstrijskega časopisja in to očitanje je letelo zdaj tedni dni na dr. Šusteršiča in njegove tovariše. Če dr. Šusteršiča boli, mu ne moremo pomagati, resnično in upravičeno pa je. Pomilujemo pa dr. Šusteršiča, da si ne zna drugače pomagati, kakor z zmerjanjem dr. Ravniharja, in lahko nam verjame, da ga v celi klerikalni stranki ni človeka, od katerega bi se mogel dr. Ravnihar dostojnosti učiti.

Klerikalna grožnja. »Slovenec« napoveduje, da bodo liberalci imeli v deželnem zboru zopet priliko »učiti se parlamentarnih manir«. To se pravi: cesarjev zaupnik in njegovi pristaši se zopet pripravljajo, da bodo kritike naprednih poslancev zaduševali s krikom in z vikom ter z izključevanjem. Tako se je najljubše ubraniti kritike in je najljubše prepričati vsako razpravljanje, ki se ga klerikalci iz umevnih razlogov boje. Kar izključevati — to je najbolje, potem bodo klerikalci kar sami med seboj in bodo vladale najlepše parlamentarne manire.

O slovenski docenturi na zagrebškem vseučilišču pišejo ne samo nemški, marveč tudi slovenski listi. Dočim zro nemški listi v tej docenturi seveda veliko nevarnost za nemštvo, pozdravljajo vse slovensko časopisje ustanovitev stolice za slovenski jezik in za slovensko književnost na hrvaškem vseučilišču kot važen korak k praktični slovenski vzajemnosti. V tem zmislu pišejo praški »Na-

rodni Listy« pod zaglavjem »Slovensko-hrvaška vzajemnost«. Brnske »Lidove Noviny« pripominjajo: »Imenovanje profesorja dr. Ilesiča za docenta slovenskega jezika in slovenske književnosti bo gotovo zelo koristilo poglobljenju slovensko-hrvaških stikov, za katere zlasti med vseučiliško mladino vlada veliko zanimanje. Glasilo vseučiliškega profesorja dr. Mašaryka »Čas« piše: »Ta pojav praktične kulturne vzajemnosti hrvaško-slovenske mora razveseliti vsakega Slovana«. In res je zagrebška docentura slovenskega jezika in slovenske književnosti velikega pomena za nadaljni razvoj slovensko-hrvaških odnosov. Čisto gotovo je namreč, da bodo bodoče generacije hrvaško-srbske o Slovincih bolj informirane kakor je to dandanes. Takisto pa bo tudi vedno več slovenske mladine posečalo zagrebško vseučilišče in se tamkaj priučilo hrvaško-srbskega jezika, ki je končno vendarle osrednji jezik jugoslovanski in važen za osebnost budočnost marsikaterega Slovence. Izginili bodo tako med Slovenci kakor med Hrvatimi, seveda polagama, ne mahoma, vsi oni, ki z nekim nepojmljivim strahom in s čisto nemškimi načinki zro na vse, kar nosi jugoslovansko ime in kar je v zvezi z jugoslovanstvom. Ta stolica slovenske književnosti v Zagrebu je druga etapa na polju praktične slovensko-hrvaške vzajemnosti. Prva etapa je bila ustanovitev izpraševalne komisije za slovensko stenografijo v Zagrebu. Ta komisija posluje že približno štiri leta in se je izkazala za Slovence kot zelo pametna in praktična uredba. V obče smemo trditi, da se v zadnjem času vezi med Slovenci in Hrvatimi na kulturnem polju vedno zožujejo in poglobljejo, kar se je v prvi vrsti zahvaljevati res temeljitemu razumevanju praktične slovensko-hrvaške vzajemnosti onih mož na Hrvaškem, ki delujejo z mladeniško vnetostjo in svetim navdušenjem za vzvišeni smoter hrvaško-slovenskega kulturnega edinstva.

Naša kulturna enota. V »Obzoru« z dne 16. t. m. piše J. Radovanović o kulturni enoti Slovencev, Hrvatov in Srbov ter pravi, da se bo to kulturno edinstvo vresničilo: 1. »ker smo en narod na enem teritoriju z istimi težnjami in z enakim neprijateljstvom; 2. »ker moremo samo zedinjeni postati močan evropski kulturni narod in ker moremo samo kot tak obstojati in 3. »ker je to istovetna misel vseh naših velikanov: instinktivni čut narodnega genija, ki v tem spoznava bitnost svoje neumljivosti.« K drugi točki še posebej pripominja: »Naša plemenska hrvaška (in naravno tudi slovenska) književnost in umetnost kot prva in glavna elementa kulture se ne moreta razviti in se ne bosta razvila do svetovnega pomena te besede iz enostavnega razloga, ker mi po svojem številu niti nismo svet...«

Klerikalna opozicija gre za številkami in za jasnimi računi, tako zatrjuje včerajšnji »Slovenec«, ko napada po svojih znanih manirih ljubljansko mestno upravo. Kako pohleven in ponižen je postal naenkrat »Slovenec«. Sedaj mu gre samo »za številke in jasne račune«, pred tedni pa je kričal o tatvinah in defraudacijah, ki so se baje vršile vseprek na ljubljanskem magistratu. In koliko je pisal »Slovenec« še pred enim, dvema mesecema o mestnem ubožnem zakladu! Gobeždal je, da se ves ta zaklad porablja ne v podporo revežev, marveč zgolj v podporo liberalnih agitatorjev, vpil je, da se pripevki, globe, plače za ubožni zaklad, ne stekajo v ta fond, marveč se uporabljajo v druge svrhe. In ko se je klerikalnim klevetnikom v občinskem svetu dokazalo, da je vse to laž, so klerikalni občinski odborniki, na čelu jim Stefe, molčali kakor ribe ter hinavsko zavijali oči, češ, nikomur nismo ničesar očitali, samo pojasnila smo hoteli imeti. »Slovenec« pa je nato ustavil svojo lažno o ubožnem zakladu ter jel ubirati druge strune, pojoč pesem o tatvinah in defraudacijah. Toda, tudi ta pesem je bila zelo kratkotrajna: jedva spočeta, je že zamrla junaku Štefetu na dolgem jeziku, saj je mož v občinskem svetu sveto zatrjeval in zagotavljal, da niso klerikalci nikdar in nikoli nikomur glede mestnega gospodarstva hoteli očitati ne defraudacije, še manj pa tatvine. Tako sta sedaj »Slovenec« in Stefe srečno prišla »na številke in jasne račune«. Na teh poštenjaka še sedaj jahata, nadejajo se, da bo revizijska deželna komisija ob koncu koncev vendarle našla, če bog še ni docela zapustil klerikalcev, kako malo kost ali kočico, ki bi se dala potem izkoristiti kot dokaz »slabega« mestnega gospodarstva. Ako pa tudi tega ne bo, se bodo gospodje klerikalci, na to stavimo sto proti eni, rotili pri vseh svetnikih in svetnicah, da niso nikoli ničesar slabega mislili ali domnevali o mestnem gospodarstvu, marveč da

jim je šlo pri odpočitajni revizijske komisije zgolj za to, da ugotove red in s tem zamaše usta ter zavežejo jezike gotovim — zlobnim obrekovalcem! Kaj ne, brata Kregar in Stefe, tako — le bo?!

Klerikalni ples s škofovim blagoslovom prirede drugo soboto, dne 31. januarja v »Unionu«. Brezimni odbor, ki si niti z imenom ne upa na dan, ga priredi pod naslovom »meščanskega plesa« z očitnim namenom, da bi z limanico meščanskega naslova ujel čim največ naprednih kalinov. V »Unionu« bo torej ples in na njem se bodo vrteli razni Pegani, Štefeti, Kregarji in Bahoyci pod pokroviteljstvom glavarice Susteršičeve in z blagoslovom tistega škofa Antona Bonaventura, ki sicer preklinja na kmetih vsak ples na dno pekla! Ali se bo klerikalni gospodi ta nakana posrečila? Močno se nam zdi, da bo tudi ta »katoliški ples« končal s takim fiaskom, kakor tisti, ki so ga klerikalci pred leti priredili v bivšem »Katoliškem domu«. In to se bo čisto gotovo zgodilo, če bodo naprednjaki pustili, da bodo deželni kristjani plesali lepo med sabo. Če klerikalna gospoda sicer ne mara naprednjakov, naj ostane brez njih tudi pri takih prireditvah, kakor je »meščanski ples«. Naprednjaki pa naj bodo tako pametni, da klerikalnim veljakom ne bodo delali — napotja!

Pavšlarjevi pravdi z deželo je prisostvovala tudi stavbni svetnik Geilhofer. Iz lastnega nagiba, to je iz gole radovednosti pač ni prišel ob uradnih urah na sodišče poslušat obravnavo, nego je verjetno, da je prišel kot priča. Gospod Geilhofer je najbrže še malo imel opraviti pri sodišču, sicer bi vedel, da priče počakajo zunaj, dokler se jih ne pokliče, gospod Geilhofer pa je sedel v dvorani in poslušal obravnavo. A to se ni vse. Čutil se je poklicanega, dati med obravnavo zastopniku tožene dežele informacijo proti tožitelju. Gospod Geilhofer je namreč pisal dr. Dermastji sledeči listek: »Ali ste to že omenili, da poljedelsko ministvo ni ukazalo, pogoditi se s P. — Geilh.« — Upamo, da gospod Geilhofer ne bo preveč zameril, če mu povemo, da taka priča ni posebno verodostojna, ki posluša obravnavo na prostoru za navadno občinstvo in pošilja zastopniku ene stranke pismene informacije.

Maša ali časopis. Pijeva družba na Dunaju je zelo pobožna družba in se voljskuje z vso vnetostjo za vero. A tudi ta pobožna družba je prišla do spoznanja, da je bolj važno, podpirati časopisje, kakor pa dajati za maše. Priporočamo vsem naprednim ljudem, naj si ta opomin vzamejo k srcu.

Javno predavanje »Akademije«. Slavno občinstvo opozarjamo na današnje javno predavanje »Akademije«, ki se vrši ob 8. zvečer v veliki dvorani »Mestnega doma«. Predava priznani predavatelj gosp. profesor dr. Pavel Grošelj. Več na plakatih.

V »Ruskem kružku« se vrši redni pouk vsak ponedeljek in petek od 7. do 8. zvečer, konverzijski večeri pa so vsako sredo za I. kurz od 7. do 8. zvečer, za II. kurz pa od 8. do 9. zvečer.

Letošnji sneg je napravil raznim prometnim korporacijam precej stroškov in ceste še sedaj niso take, kakor bi imele biti, kljub temu, da je še povsod zaposlenega mnogo delavstva, po mestu ga pa pomagajo proč voziti tudi prisiljenci. Po Ljubljani so ponekod sedaj začeli sneg odmetavati tudi z raznih streh, ker je semtertja, dasiravno je suho vreme, že začelo zamakati, nekateri se pa boje, da se to ne bi zgodilo, kadar se začne sneg tati, in ne samo s starih hiš, ampak tudi z največjih modernih palač. Gospodarjem škodo, delavcem zaslužek.

Vojaškotaksnim obvezancem. Nekateri vojaškotaksnimi obvezanci se zglašujejo potom navadnih dopisnic, ali pa pisem. Ti se opozarjajo, da je vsaka taka zglasitev, če se ne izvrši na predpisanih tiskovinah, neveljavna! Istotako se ti obvezanci opozarjajo, da hiti čas za zglaševanje (t. j. mesec januar) in koncu, ter da se ne zglašuje več v »Mestnem domu«, marveč v Galletovi hiši (na magistratu).

Osuševalna dela v glavnem kanalu in kanalizacijska dela pri zbirnikih so za mesec dni zaustavljena; istotako razstreljevanje skalnatih tal med prisilno delavnico in vojašnico.

Potresajce hodnike! Dokler smo imeli mestno policijo, je močvito strogo pazilo, da so se predpisi cestno — policijskega reda pozimi kot poleti natanko izpolnjevali. Pri vodstvu državne policije pa imajo za to službo vse druge — note, brzokone — albanske predpise, ker ni pri tej službi nobenega reda. Po trotoarjih leži še pod visok sneg, ko za zmrzne ponoči stajen sneg, se pri hišah zopet nič ne potresa. Ali je to red?

Javna dražba mestnih jelš. Mestna občina ljubljanska ima na svojem svetu ob konjačevi posestni mji nekaj lepih in debelih jelš, ki pa napravljajo s svojo senco ondi ležečim njivam škodo. Vsed tega je mestni magistrat sklenil, nekaj teh jelš potom javne dražbe prodati. Ta dražba se bo vršila prihodnjega nedeljo, dne 25. januarja t. l. ob 2. popoldne na licu mesta in se kupci nanjo vabijo. Sestanek je na Cesti na loko, pred konjačem.

Župnik Skubic na Jesenicah je torej vendar dobil dekret za dekana v Ribnici in odide meseca aprila v svoje novo kraljestvo. Župnik Skubic jo je v cerkvenih, gospodarskih in političnih stvareh tako zavezil, da bolj ni mogoče. Vse mu želi, da bi na svojem novem mestu pametneje postopal. Na Jesenicah ne bo drugi za njim jokali, kakor Krivčeva Franca in Markotvor osel.

Šolsko vodstvo, kje si? Dopisnik, ki s tem vzklikom v sobotni številki »Narodovi« dolži šolsko vodstvo v Zameškem zametanju dolžnosti, naj blagovoli vzeti v vednost, da je omenjeno šolsko vodstvo, kakor vedno, tudi v teh kritičnih dneh boleznih popolnoma na svojem mestu. Da pa v zadevi zapiranja šol niso šolska vodstva sama kompetentna, bi utegnili gospodu dopisniku biti itak znano. Naj torej, v sicer upravičeni nevolji nad obstoječimi razmerami ne dela odgovornih za te razmere uradov, oziroma ljudi, ki v vsakem oziru vrše svojo dolžnost, v prav marsikaterem pa še več kot svojo dolžnost, ter naj obljubljene resnejše korake nameri edino na pravo addresso. — Marija Strauss, voditeljica.

Betty Nansen, slavljena danska umetnica, igra glavno vlogo v drami v štirih dejanjih »Mati«, ki se predvaja danes v kinematografu »Ideal«. Jutri, v soboto, krasna karakterni slika v šestih dejanjih »Drugo Mati«, v kateri igra glavno vlogo priljubljena igralka Mici Parla. Istotaka slika, kakor učinkovitost »Otrok iz Pariza«, ki je imela svoj čas tako velikanski uspeh. Kaže nam otrokovo trnjevo pot.

Narodna obramba.

Ciril Metodova podružnica na Savi pri Jesenicah priredi dne 15. februarja v gostilni g. Matevža Werglesa na Savi svoj prvi plesni venček. Čisti dobiček je namenjen za nabavo zastavice, ki bi jo naj imeli otročiči pri slovesnostih ob začetku in koncem šole, pri pogrebu kakega člana in drugih posebnih prilikah.

Društvena naznanila.

Narodna čitalnica v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 1. svečana t. l. ob 11. uri dopoldne v društvenih prostorih z običajnim sporedom. Č. gg. člani se vabijo na mnogobrojen obisk. — Odbor.

Občni zbor »Splošnega slovenskega ženskega društva« se vrši v nedeljo, 25. t. m. ob 5. popoldne v društvenih prostorih na Rimski cesti 9. Na dnevnem redu je: Nagovor predsednice, poročila tajnice, bagajničarice in knjižničarke. Volitev odbora. Slučajnosti. Sedanji odbor prosi, da se vse članice društva zanesljivo udeležijo obnega zbora. Posebna vabila se niso razpošiljala.

Zveza dramatičnih društev je imela v sredo zelo važno sejo, ki je trajala dve uri. Svoj pristop k Zvezi je javilo zopet 7 društev. Ponudbe za tisk Talije so poslale štiri slovenske tiskarne. Delo se odda najnižji ponudnici in obenem najugodnejši tiskarni. Izda se poziv za pristop ustanovnikov in podpornikov. Društva naj se priglasijo čim preje! Pravila določbe pri tajniku, gosp. prof. Josipu Bercetu, licej.

Sokol I.» opozarja ponovno svoje člane na ustanovni občni zbor Sokola Moste, ki se vrši v nedeljo, 25. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni pri »Joškotu« na Selu. Bratje, pokazimo z obilno udeležbo mlademu društvu svoje simpatije. — Odbor.

Prosta organizacija okrožnih zdravnikov na Kranjskem ima 29. t. m. ob pol 5. popoldne v hotelu Union svoj občni zbor.

Društva c. kr. geometrov občni zbor se vrši v nedeljo, dne 1. februarja t. l. ob 10. uri dopoldne v restavraciji pri »Roži« I. nadstropje z običajnim dnevnim redom. Prijatelji društva dobro došli.

Društvo jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov. Kraljeva skupina v Ljubljani opozarja svoje člane, da se vrši I. redni občni zbor v nedeljo 25. t. m. ob 10. uri dopoldne v rožni sobi hotela »Union«.

Društvo trgovskih in podjetniških uslužbenecv v Ljubljani vabi k plesni veselici, ki se vrši, dne 1. februarja 1914 v hotelu »Lloyd«, vhod s Sv. Petra ceste. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slovensko planinsko društvo ravnokar razpošilja vabila za svoj VII. Planinski ples, ki ga priredi v nedeljo, dne 1. februarja v vseh prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina za člane 1 K, za nečlane 2 K. Ker naj bode ta ples prava planinska veselica, prosi se, da pridejo kakor gosposde, tako dame čim najštevilneje v planinskih ali narodnih nošah; sicer naj bode toleta promenadna. Zanimanje za VII. Planinski ples je že sedaj veliko. Nudila se bo vsestransko neprisiljena zabava v krogu veselih planincev. Ker bodo na razpolago vsi prostori Narodnega doma, se tudi ob velikem navalu ni treba bati kake gneče. Narodnemu občinstvu priporočamo kar najštevilnejšo udeležbo, da se podpira slovensko planinstvo.

Postojnski salonski orkester priredi v nedeljo, dne 25. t. m. v veliki dvorani Narodnega hotela dobrodelni koncert.

Narodna čitalnica v Novem mestu si je izvolila na sobotnem občnem zboru sledeči odbor: Predsednik Iv. Škerlj, c. kr. sodni nadsvetnik v p. Podpredsednik: dr. Štefan Kraut, c. kr. sodni svetnik. Tajnik: Anton Lovše, c. kr. profesor. Blagajnik: Davorin Škrabl, blagajnik mestne hranilnice. Knjižničar: Ivan Bukovec, tajnik in blagajnik okrajne bolniške blagajne. Odborniki: Dr. Ernst Kobé, c. kr. avskultant; Josip Kobé, trgovec; Ljudevit Medvešek, notarski uradnik. Namestnika: Josip Windischer ml., posestnik in Ljudevit Kalčič, bolniški oskrbnik. Preglednika: Mihael Molé, c. kr. evidenčni nadoficijal v pokojni in dr. Milan Šerko, c. kr. profesor.

Društvo za varstvo otrok in mladinsko skrb v sodnem okraju Krškem ima svoj občni zbor v četrtek, dne 5. svečana 1914 ob pol 11. uri dopoldne v razpravnih dvorani c. kr. okrajne sodnije v Krškem. Ako sklicani društveni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši isti pol ure pozneje, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih društvenikov.

Prosveta.

»Na Letovišču« je igra, ki se predstavlja v deželnem gledališču, v nedeljo popoldne ob znižanih cenah. Naj nikdo ne zamudi pogledati si komada, ki nudi toliko zabave in ki je imel lep uspeh pri premieri. Saj se je pa igralo, da je bilo veselje. Kritika in občinstvo je bilo docela zadovoljno. Posebno odlikovali so se gg. Danilo, Povhe in ga. Bukšekova. Zvečer: Tretji eskadron.

Opereta razprodana. Predstava »Poliske krvi« je že več dni popolnoma razprodana in ni dobiti nobenega prostora. Za opero »Rigoletto« je dobiti še 3 lože in še nekaj galerijskih sedežev.

Književnost.

»Slovenski Pravnik« ima v števil. 1. novega letnika naslednje vsebine: 1. Ivan Kavčnik: Načrt hrvaškega civilnega pravnega reda. 2. Valentin Žun: Delniške družbe in družbe z omejeno zavezo v avstrijskih davčnih določbah. 3. Iz pravosodne prakse. A. Civilno pravo. a) Celo abstraktno se glaseča sodna poravnava velja za rešitev spora v dolžnem zmislu, ako je bilo to v pogodbeni volji spornikov ali vsaj njihovih pravnih zastopnikov. b) Čeprav izrek poprejšnje pravno močne sodbe stvarno in pravno ni takšen, da bi se mu dalo oporekati, vendar ni dopustno vnovič razpravljati o subjektivno in objektivno istovetnem spornem predmetu. c) Krivo izpeljana revizija ni upoštevana vredna spričo sodbe, ki ni kršila nujnega prava. Ali je preživetkar upravičen, alternativno - obvezno zahtevati poljubno visok nadomestek? d) Revizijski razlog nepravilne pravne presoje stvari je podan le pri nepravilni pravni presoji v materijelno pravdom oziru; v izpodbijanje nepravilne uporabe procesnih zakonov služi revizijski razlog § 503, št. 2 civ. pr. r. B. Kazensko pravo. a) O priliki ružbežni v navzočnosti izvrševalnega organa zavezanca dani poduk pravnega zastopnika, četudi je po sebi nevkluden in nespodoben, ne tvori prestopkov po § 312. ali 314. kaz. zak. (Odborba kasacijskega dvora od 11. novembra 1913 opr. številka Kr VI 189/13.) b) Tisti, zoper katerega gre izvršitev oblastvenega ukaza, se sam ne more okriviti prestopka po § 314. kaz. zak. 4. Izpred upravnega sodišča. a) Po § 91. občinskega reda kranjskega je pritožba pri županstvu pravočasno vložena, ako je pri obstoju redne dostavne službe mogla biti dostavljena županstvu pred potekom v § 91. občinskega reda določenege roka. (Razsodba upravnega sodišča z dne 22. mala

1912 št. 6336 ex 1912.) b) Nastavitev nočnega čuvaja za posamezne vasi spada v področje občinskega odbora. Stroški zanj se pokrivajo s posebnim občinsko doklado, ki zadane same dotične vasi. (Razsodba upravnega sodišča z dne 20. novembra 1913 št. 6095 ex 1913.) c) Proti upravnim činom avtonomnih oblasti, ki se tičejo občinskega gospodarstva je pritožba na upravno sodišče nedopustna. 5. Književna poročila. 6. Razne vesti.

Izpred sodišča.

Obtožen footbalski sodnik. Na Dunaju se bo vršila te dni obravnavanje, ki bo gotovo zanimala športne kroge, posebno footbaliste. Zadeva je sledeča: Člani dunajskega moštvskega kluba Rapid, Bauer, Vlah in Dietrich so bil vsled vloge sodnika Schmidta od nižjeavstrijske zveze za delj časa diskvalificirani, in sicer prva dva zaradi žalitve sodnika in tretji zaradi sirove igre. Rapid se je zaradi te diskvalifikacije pritožil na avstrijsko zvezo, češ, da so navedbe sodnika Schmidta neresnične. Se predno je avstrijska zveza to zadevo rešila, so tožili omenjeni igralci sodnika Schmidta zaradi žaljenja na časti.

Razne stvari.

* **Stavka.** V Londonu je pričelo stavkati do 10.000 voznikov in nosačev premoaga.

* **Stavka v južni Afriki** je popolnoma končana. Zveza delavstva je sklenila v tajni seji, da proglasi stavko z 22. januarjem za končano. V vseh obratih se je pričelo zopet redno delo.

* **Stavka na Portugalskem** je končana. Pri številni železničarjev severnovzhodne železnice, ki so se vrnili na delo je manjkalo samo 100 uslužbencev. Otvorjen je zopet normalni promet. Včeraj so izšli že tudi vsi listi v Lizboni.

* **Cerkev pogorela.** V Kodanju je pogorela velika in lepa cerkev metodistov v Ringes-Gade. Ogenj je izbruhnil v kurilnici in se je nenadoma razširil čez celo poslopje. Gašenje je bilo nemogoče, gasilcem se je komaj posrečilo, da ni začel goreti mornariški depo v sosesčini, v katerem so se že vžigali vsled silne vročine razni predmeti.

* **Samomor v blaznosti.** Žena trgovskega potnika 36letna Lina Straus si je polila v hipni blaznosti s špiritom obleko in jo užgala. Vsled njenega vpitja in hude vročine se je zbudil njen mož in pogasil ogenj. Pri tem je dobil zelo nevarne opekline. Odpeljali so oba v bolnišnico. Žena, ki je bila pred leti že v blaznico, bo bržkone umrla, mož pa bo okreval.

* **Predsednik socialnerevolucionarnih delavskih zastopnikov** v Rusiji je nameraval izdati na rusko delavstvo poziv, da naj prične dne 22. t. m. s stavko. Policija pa je te okrožnice zaplenila že med tiskom in aretirala 3 tiskarje, enega delavca in štiri dijake in dve dijakinji, ki so hoteli okrožnice raznašati. Kljub temu je pričelo stavkati v Petrogradu 70.000 tovarniških delavcev.

* **Maksim Gorki,** ki je živel do sedaj več let v pregnanstvu na otoku Capri, se je vrnil v domovino. Car ga je pomilostil ob priliki jubileja vladarske rodbine Romanovov. Gorki je nevarno bolan in zdravnik mu je odsvetoval vsako razburjenje, vsled česar je njegova žena prikrivala delj časa njegov povratak v domovino. Gorki se bo nastanil stalno v Moskvi.

* **Srečonošni kip.** V okolici Krasnojvke na Češkem je kupil pred kratkem kajžar Tuha na javni sodni dražbi lesen kip Matere božje za par kron. Na ta kip je bil opozorjen neki zastopnik dunajskega muzeja za zgodovinske umetnine. Po njegovem posredovanju je prodal sedaj kmetič ta lesen kip dunajskemu muzeju za 30.000 K. Ta kip je bil narejen v 15. stoletju in je baje zelo dragocen.

* **Nasilen častnik.** V restavraciji Samarkand v Petrogradu je napadel gardni častnik Kolsakov kapelnika ciganske godbe, ki je igrala v restavraciji. Napadel ga je zaradi tega, ker je kapelnik opozoril častnika, da naj se dostojneje vede proti njegovi hčeri, ki je tudi igrala v orkestru. Kolsakov je kapelnika umoril in težko ranil hčerko in še enega igralca. Kolsakova, ki je hotel pogegniti, so aretirali pred kavarno.

* **Vulkanski izbruh na Hebridih.** Dne 1. januarja je začel bruhati vulkan na otoku Ambrym v Hebridskem otočju. Goreča lava in kosi kamenja in železa, ki so padali po otoku so uničili celo naselbino. Več kot 700 oseb je poginilo. Parnik »Makambo« poroča iz Melbourne sledeče: Otok Ambrym se je vsled zadnjega izbruha vulkana spremenil. Misijonsko poslopje in bolnišnica, ki sta

bila prej precej oddaljena od obrežja, sta sedaj v vodi. Na nasprotni strani, kjer je bilo prej morje, pa se je pokazala iznad površine vode suha zemlja v daljavi do dveh milj. Svet je skalovit in raztrgan. Otok je bil podoben med delovanjem ognjenika veliki goreči krogli v morju. Voda je krog in krog vrela, v nji pa je mirgolelo polno mrtvih, kuhanih, morskih živali.

* **Ruski in avstrijski vohuni.** — Kopp-Köpp v Zagrebu. V zagrebški garnizijski jetnišnici se nahaja še vedno ruski podanik, Finec Kopp-Köpp, ki je bil aretiran v Zagrebu zaradi vohunstva v prid Rusiji. Aretacija Kopp-Köppa je imela silno zanimive posledice, ki so nam deloma že znane. Njegova aretacija je proizročila aretacijo vohuna Bravure v Budimpešti in nadaljna preiskava je prišla nato na sled največji vohunski zvezi, kar je znanih, kateri na čelu je bil znani Redl. Kopp-Köpp je bil obsojen oktobra meseca l. l. zaradi vohunstva na smrt, toda ta obsodba še sedaj ni potrjena. Med rusko in avstrijsko vlado se vrše namreč pogajanja, s katerimi naj bi se doseglo, da bi avstrijska vlada pomilostila in oprostila Kopp-Köppa, ruska vlada pa naj bi oprostila za to avstrijskega vohuna, bivšega zastopnika korespondenčnega urada v Petrogradu Sternberga. Ta pogajanja še niso končana.

* **Strašna ženska.** V Satoralja-Ujhely so aretirali vdovo Alojzijo Syvizes, ki se je preživljala s tem, da je jemala v oskrbo nezakonske otroke. Imela je obširno klijentelo in je živela jako dobro. Jemala je otroke proti enkratnemu plačilu za več let, to so bili po navadi otroci bolni premožnih ljudi, in tudi proti plačilu v obrokih. Končno pa se je zdelo ljudem čudno, da otroci, posebno premožnejših, pri njej tako hitro mrlijo. Od početka so mislili, da je vzrok temu slaba hrana in preskrba. Končno pa so prišli na sled, kakšni strašni ženski so zaupali starši svoje otročičke. Kako je delala ta ženska z otroci, naj služi v pojasnilo samo en slučaj, ki jasno kaže, da je ta ženska vsega zmožna. Neka triletna deklica jo je nekoč razjezila. Šlo je za otročjo malenkost. Zverinska ženska pa je vlekla otroka k ognjišču in mu držala obe roki toliko časa na žrjavici, da sta skoraj do gležnjev pogoreli. Otrok je umrl vsled bolečin v njenih pesteh z ročicami na žrjavici. To je dokazano. Babo so aretirali in uvedli obširno preiskavo.

* **Smrt v gorah.** Letošnja štatištitika izkazuje za leto 1913. v Vzhodnih Alpah 114 smrtnih nesreč. Število je nekoliko manjše kot število leta 1912., to pa največ zaradi tega, ker je bilo lansko poletje neugodno, posebno za visoke ture. Med ponesrečenci je 6 žensk, dalje so trije vodniki in 4 vojaki. 41 ponesrečencev, torej 36% je takih, ki so hodili sami. Pri teh se že zaradi tega težko določi vzrok in način nesreč. Šest turistov je ponesrečilo vsled nenadnega viharja in snežnega zameta, 7 so jih pokopali plazovi, 6 jih je ubila strela, enega je ubila ledena plošča, tri pa je podsula kamenje. Večje število jih je zmrazilo, nekaterim so se potrgale vrvi in zopet drugi so oslabili. Pri največ nesrečah igrajo glavno vlogo predrznost, posebno pri plezalnih partijah, hoja brez vodnika, prepenjevanje lastne moči in lahkomiselnost. Izmed teh 114 žrtvev je bilo 43 Avstrijcev, 39 Nemcev, 16 Švicarjev, 3 Francozi, 2 Italijani in po 1 Belgijec, Holandec in Danec. Pri 8 ponesrečencih se ni moglo dognati, kdo so. Eena tretjina nesreč pride na tirolske gore dve tretjini pa se razdelita po ostalih avstrijskih Alpah.

* **Pastirsko pismo belgijskih škofov.** Belgijski škofi na čelu jim kardinal škof v Bruslju so izdali po celi deželi zelo obširno pastirsko pismo, ki je naperjeno proti modi in plesu novejšega časa. To pismo očita belgijskemu žensstvu, da vporablja za svoje obleke premalo blaga, da so napravljene njihove obleke iz preveč porzornega blaga in da se preveč gleda na črte in obrise telesa. Proti »perverzemu svetu« sploh nastopajo škofi zelo ostro. Zakonske žene se rote, da naj se ne obnašajo pri plesu in drugod tako očitno nespodobno. Zakonskim možem se svetuje, da naj se upro zapeljivi modi. Matere se opozarjajo, da naj pazijo na svoje hčere na plesih, v gledališčih in vseh drugih javnih lokalih, kakor tudi na cesti. Pazijo naj kakšne knjige bero in kakšne slike dobijo v roke. Mladim fantom pa se naroča, da naj pri izbiri deklic prezirajo one, ki so vzgojene v perverzni modi, ki nosijo take obleke in plešejo take ples. To pastirsko pismo je vzbudilo po celi deželi veliko pozornost in nejevoljo, nekaterim pa seveda to ugaja in ti celo zahtevajo, da bi izvedla duhovščina v prihodnji zimski seziji popolno npravstveno kontrolo (?)

— **Umri je snoci ob 10.** zdravnik dr. Galatia, star šele 38 let. Pokojnik, ki je pripadal nemško-nacionalni stranki, je pred nekaj leti prestopil k protestantizmu, sedaj na smrtni postelji pa se je dal od redovnice pregovoriti in se je vrnil v katoliško cerkev. Dr. Galatia zapušta vdovo in več otrok, ki zaslužijo toliko več sočutja, ker je pokojnik svoje, nekdanj precej veliko premoženje, pri nesrečnih transakcijah večinoma izgubil. Pogreb se bo vršil jutri ob 3. popoldne.

Telefonska in brzojavna poročila.

Državni zbor.

Dunaj, 23. januarja. Državni zbor je danes sprejel profesor. službeno pragmatiko v smislu odsekovih predlogov. Državni zbor je nato razpravljal o uvedbi visokošolskih kurzov za obrtne zadeve.

Davčni zakon in službena pragmatika.

Dunaj, 23. januarja. Cesar je danes sankcioniral novi davčni zakon in službeno pragmatiko. Uradno se razglasi oba zakona v nedeljo.

Socijalno zavarovanje.

Dunaj, 23. januarja. V socijalno-zavarovalnem odseku so zavzeli češki člani stališče proti posebnim pravnicam, ki jih naj dobi Galicija. Zahtevali so ureditev narodnostnega vprašanja uradništva v socijalnem zavarovanju. Dokler se tej njihovi zahtevi ne ugodijo, ne pripuste razprave o § 2. predloge.

Proračunski provizorij.

Dunaj, 23. januarja. Nemški Nacionalverband je sklenil, da se zavzame za kratkodoben 3 do 4 mesečen proračunski provizorij.

Lokalne železnice.

Dunaj, 23. januarja. Predlog o lokalnih železnicah se ne bo mogel brez prvega branja izročiti odseku, kakor je bilo nameravano. Rusini so vložili proti temu ugovor.

Hišno - razredni davek.

Dunaj, 23. januarja. Zbornici je predloženo poročilo o reformi hišno-razrednega davka.

Škof proti župniku.

Dunaj, 23. januarja. Interpelacija poslanca dr. Ravniharja zaradi brošure »Škof proti župniku« je bila včeraj priložena državnozbornemu protokolu in je brošura zato imunizirana.

Češko - nemška pravna pogajanja.

Dunaj, 23. januarja. Danes opoldne so se sestali pri ministrskem predsedniku grofu Stürgku delegati čeških strank, katerim je ta izročil elaborat vlade za češko - nemška pravna pogajanja, ki obsega 7 predlogov. Češki delegati so vzeli predloge na znanje in izjavili, da bodo referirali o njih svojim klubom. Češki radikalcji so podali po poslanca Švihlji izjavo, da njih pristostvovanju pri današnjem sestanku ni pripisovati meritornih važnosti. Češki radikalcji vztrajajo slej kot prej na principu nerazdelnosti Češke, na enakopravnosti obeh jezikov v celi kraljevini in na uvedbi splošne in enake volilne pravice. — Vlada se ni izročila vseh predlogov in jih bo prihodnje dni izpopolnila.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 23. januarja. V ogrskem državnem zboru je prišlo danes do velikih škandalov zaradi včerajšnjega napada grofa Tisze na poslana Dessyja. Opozicija je klicala vladnim strankam: »Panamisti! Roparji! Tatovi!« Nekaj opozicijskih poslancev je bilo izključenih, ker pa niso hoteli oditi, je predsednik suspendiral sejo in jih je straža odstranila. Poslanec Andrassy je silno ostro govoril proti predsedstvu in ministrskemu predsedniku. Predsednik mu je vzel besedo, ker pa vzel temu ni hotel nehati, ga je izročil imunitetnemu odseku in pozval stražo, da ga odvede. Straža ga je s silo odstranila. Škandali se nadaljujejo.

Se enkrat ogrska prometna banka. **Budimpešta, 23. januarja.** Splošna prometna delniška družba je izkazala za diskretne izdatke nad 2 milijona kron. Od te vsote je vrnil grof Tisza 1.400.000 K, glede preostanka še ni jasnosti. »Az Est« pravi, da so dobili od ostale vsote bivši notranji minister Kristoffy 350.000 K, predsednik prometne delniške družbe grof Kornysz 50.000 K, sin bivšega trgovskega ministra Horanyszky 50.000 K, svak predsednika mestnega stavbnega sveta 100.000 K in njegov sin 150.000 K.

Tisza in Romuni.

Budimpešta, 23. januarja. Zatrjuje se, da so pogajanja Romanov z grofom Tiszo stopila v kritičen stadij in da se bodo najbrže prekinila.

Generalna stavka v Petrogradu.

Petrograd, 23. januarja. Generalna stavka, ki je izbruhnila včeraj v spomin na črno nedeljo 1905, je splošna. Nad 100.000 delavcev ni šlo na delo. Na Nevskem prospektu je prišlo s policijo do krvavega boja. Policija je rabila orožje.

Nemški državni tajnik Jagov.

Berolin, 23. januarja. Listi poročajo, da odstopi v kratkem nemški državni tajnik v uradu za zunanje zadeve, Jagov.

Rusija in Švedska.

Stokholm, 23. januarja. Švedsko časopisje vehementno napada Rusijo. Listi opozarjajo na obsežne ruske vojaške priprave na Finskem ter izjavljajo, da ogrožajo te priprave varnost Švedske. Liberalni list »Aftenbladet« piše med drugim, da pomenijo te ruske priprave isto, kakor predznaki napovedi vojne s strani Rusije.

Angleška vojna mornarica.

London, 23. januarja. Zdi se, da je prišlo do sledečega sporazuma glede angleške vojne mornarice: Posebne nove ladje se ne bodo gradile, pač pa se pospeši gradnja štirih vojnih ladij normalnega programa. Na vsak način vztraja Angleška na svoji zahtevi, da mora imeti vojno brodovje, ki je najmanj za 60% močnejše od najmočnejšega kontinentalnega brodovja.

London, 23. januarja. Ministrski svet je sprejel mornariški program, ki zahteva 50 milijonov funtov šterlingov za izpolnjenje angleškega vojnega brodovja. Napovedana kriza v angleškem kabinetu ni izbruhnila. Sklepi ministrskega sveta so bili solidarni.

Revolucija v Mehiki.

New York, 23. januarja. Iz Mehike poroča mehiški vojni minister, da so izgubili vstahi pri poskusu zasedi Cuernavaco 2000 mož.

Dogodki na Balkanu.

Pred novo balkansko vojno.

Pariz, 23. januarja. »Echo de Paris« zatrjuje, da bodo v Atenah na turški predlog, da naj se prično direktna pogajanja glede Egejskih otokov, odgovorili absolutno negativno in dostavili, da je za taka pogajanja že prepozno. Glasom neke vesti iz Aten, je namreč Turčija že odposlala neki paruik s četami pred otok Mitilene.

Kiel, 23. januarja. Za Grško zgrajenih 6 torpedovk je zapustilo včeraj Kiel.

Monakovo, 23. januarja. Iz Pariza poročajo, da je vlada v Carigradu izdala ukaz, da se pokličeča pod orožje rezervna letnika 1888 in 1889 I. in IV. armadnega zbora.

Berolin, 23. januarja. »Vossische Zeitung« prinaša intervju z grškim kraljem Konstantinom, ki je baje izjavil, da upa, da se bo posrečilo odpraviti vse težkoče. Grška je resignirala na Epir in prinesla tako veliko narodno žrtev. Grška bo obdržala vse otoke razen otokov Imbros, Tenedos in Casteloro. Za enkrat se ni bati težkih zapletljajev med Turčijo in Grško.

Pariz, 23. januarja. Listi pravijo, da Turčija nalašč zavlačuje pogajanja z Italijo glede dodekaneza, ker hoče, da ostanejo ti otoki tako dolgo v italijanskih rokah, da se konča vojna z Grško.

Albanija.

Dunaj, 23. januarja. Danes se uradno razglša, da se je kontrolni komisiji v Valoni posrečilo prisiliti Izmail Kemala, da je podal demisijo, z njim je odstopil tudi cel takozvani kabinet. Dosedanji ministri dobe naslov generalnih ravnateljev.

Valona, 23. januarja. Za ravnatelja nove vlade je imenovan bivši albanski minister Fevzi beg.

Srbski prestolonaslednik.

Belgrad, 23. januarja. Prestolonaslednik Aleksander se je odpeljal z ministrskim predsednikom Pašićem v Petrograd h krstu novorojenega vnuka kralja Petra, sina velike kneginje Jelene.

Bolgarsko sobranje.

Sofija, 23. januarja. Termin za nove volitve v bolgarsko sobranje je bil določen za 5. marec.

Bolgarska se približuje Srbiji?

Belgrad, 23. januarja. V tukajšnjih političnih krogih zatrjujejo, da je Bolgarska zapno sporočila srbski vladi, da bi bila pripravljena skleniti s Srbijo novo zvezo, ako Srbija izstopi iz zveze z Grško. Nova bolgarsko - srbska zveza bi naj temeljila na medsebojni poravnavi glede Makedonije, in sicer na ta način, da bi Srbija odstopila Bolgariji Kočane, Radovište, Kratovo in Stip, dočim bi naj Srbija dobila kot nadomestilo za to Lerin, Voden in Kostor, katero

ozemlje bi se odvzelo Grkom. Srbska vlada je na to ponudbo odgovorila, da je vezana s pogodbo na Grško in Romunijo, a da bi se tudi sicer dobro premislila, predno bi sklenila novo zvezo z Bolgarsko, ker jo je skušnja izučila, da se na bolgarske obveze in obljube ni zanašati, dokler je bolgarski vladar Koburžan Ferdinand.

Moški v novi Bolgarski.

Sofija, 23. januarja. Volitve v bolgarsko sobranje se bodo vršile v stari in novi Bolgarski istočasno. Vsled tega so morali izvršiti v bolgarski Makedoniji in Trakiji ljudsko štetje, ki je pokazalo, da so moški tam skoro izginili. V okraju Melnik je na primer izmed 28.271 prebivalcev samo še kakih 7000 moških, v okraju Melomia pa od 33.350 prebivalcev samo 8000 moških.

Seres.

Solon, 23. januarja. Grška vlada se bavi z vprašanjem zopetne zgradbe Seresa. Ko bo dobila večje posojilo, se bodo pričela prva dela. Grška vlada je poslala tja že več inženirjev, ki naj izdelajo načrte.

Gospodarstvo.

— **Zvišanje davka od žganja in s tem zvišanjem združeni naknadni davek od žganja.** S 1. februarjem 1914 se zviša, kakor je pričakovati dosedanj davek od žganja, ki znaša kot narejina in potrošnina po nižjem stavku 90 v od litra alkohola, kot potrošnina po višjem stavku pa 1 K 10 v od litra alkohola, za 50 v od litra alkohola, tako da bodo znašali označeni stavki od tega dne dalje 1 K 40 v, odnosno 1 K 60 v od litra alkohola. To zvišanje se vpelejo pod imenom »doklada k davku od žganja«. Povodom tega zvišanja nastopi dolžnost doplačati od vseh zalog žganih opojnih tekočin, ki se bodo nahajale dne 1. februarja 1914 v prostem prometu, naknadni davek od žganja v znesku 50 v od litra alkohola. Izvzete od naknadnega obdačenja bodo samo zaloge, ki ne presegajo deset litrov alkohola, če se te nahajajo v posesti obrtnih strank, ki posredujejo promet z žganimi opojnimi tekočinami, in pet litrov alkohola, če se te nahajajo v posesti privatnih strank. Stranke bodo morale najkasneje dne 3. februarja 1914 svoje naknadnemu obdačenju podvržene zaloge žganih opojnih tekočin naznaniti, poslužujoč se za to uradnih tiskovin, ki se bodo oddajale strankam brezplačno pri vseh c. kr. davčnih uradih in pri vseh c. kr. oddelkih (ekspoziturah) finančne straže, v dveh izvodih onemu oddelku finančne straže, v čegar okolišu se hrani zaloga. V ostalem veljajo za naznanjevanje takih zalog žganih opojnih tekočin v splošnem enake določbe, kakor so bile razglase ne povodom zvišanja žganjarine v l. 1901 z odlokom c. kr. finančnega ministrstva z dne 13. julija 1901, drž. zak. št. 105. Te natančnejše določbe se bodo še javno razglasile in se interesenti za sedaj samo opozarjajo, da se dobe tiskovine za omenjene prijave žganih opojnih tekočin že sedaj pri vseh c. kr. davčnih uradih in pri vseh c. kr. oddelkih (ekspoziturah) finančne straže in da je tem organom naročeno, da postrežejo interesentom na zahtevo že sedaj brezplačno s temi tiskovinami.

— **Slovenska korespondenca s tujimi tiskovi** nima samo namen, da pokaže slovenski trgovec, kot reprezentant svojega naroda, svojo zavrednost in da se ne osmeši z edinozveličavno nemščino, nego v prvi vrsti je namen slov. dopisovanja, vrniti kolikor mogoče veliko Slovencev v tuja podjetja. Kako velikega pomena je življenje v tujini za vsakega, mi ni treba poudarjati. Naglašam le, da se človek navzame v tujini tudi do petdesetletnega duha, da se tam izvežba praktično, tam vidi načela, temelje, organizacijo velepodjetij itd. To je najboljša šola, in kar je tudi mnogo vredno, nič ne stane, še dobro plačo se dobi v njej. V moči slovenskih trgovcev in obrtnikov je, da pripravijo taka prosta, brezplačna učna mesta svojim sinovom, v najboljši šoli, v šoli življenja. — Pogledjmo nekoliko k drugim narodom. Čehi so se gotovo največ naučili pri svojih sovražnikih, pri Nemcih, tako na narodnem, kakor tudi na narodnogospodarskem polju. Nemci še dolgo ne bi tekmovali z Angleži na suhem in na morju, ko ne bi bili vrnili svojih sinov v angleška podjetja. In to ni bilo težko: Dopisovali so jim samo v svojem jeziku in vsak tuj dopis vračali. Tujec jim je moral izvežbat sinove, in danes se vidi krasni uspehi takega ravnanja. Gotovo se ne vrnejo vsi nazaj v domovino, ali gotovo je, da eden lahko odtehta 50 drugih. Ko bi slovenski trgovci in obrtniki vedeli, kako velikega pomena je slovensko dopisovanje, se ga bi gotovo tudi posluževali. Le oči jim

je treba odpreti. Znan nam je tuja tvrdka, ki proda Italijanom veliko manj nego Slovencem, a vendar rabi 3 Italijane za italijansko dopisovanje, med tem ko ima le enega Slovence in še ta je s slov. opravili gotov povprečno v eni uri na dan! Žalostno je, da mora Slovenec pisati slovenskemu trgovcu v blaženi nemščini. Seveda se mu vsi na tistem smejejo. — Neki češki trgovec v Trstu zahteva odločno samo češke dopise! Povsod je bolje, tudi Hrvati so veliko bolj zavedni nego so Slovenci. — Kaj pri nas res vsi opomni in vsa opozorila nič ne zaležejo?

Telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani
vabi bratstvo članstvo na svoj
redni občni zbor

ki se vrši
danes, v petek, 23. januarja ob 8. zvečer
v restavraciji „Narod. doma“.

SPORED:

1. Nagovor staroste,
2. poročilo tajnika,
3. poročilo blagajnika,
4. poročilo pregled. računov,
5. poročilo o prorač. za leto 1914,
6. poročilo gospodarja o inventarju,
7. poročilo načelnika,
8. poročilo jezdnega odseka,
9. volitve:
 - a) odbora,
 - b) praporščaka,
 - c) pregled. rač.,
 - d) delegatov za občne zbore ljubljanske sok. župe,
 - e) delegatov za občne zbore slov. sok. zveze,
10. raznoterosti.

Na zdar! **ODBOR.**

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ali veliko sedite? Sedežne položke iz nalašč v ta namen pripravljene klobučevine popolnoma zabranijo odrgnenje in ono nevšečno svetlikanje hlače in kril. Prijetno, udobno in zdravo sedenje! Pozor trpini na hemoroidah! Prospekt pošlje na zahtevo: Anton Obreza, tapetnik v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 1. (3578)

Vsakem brivcu pošljem zastoj na nefrankovano — po naročilu tvornice za lysoform, dva ali štiri elegantna, pozlačena desinfekcijska aparata in zraven spadajoče table. Samo poštnino (70 vin.) plača prejemnik. Kemik Hubmann, Dunaj, XX., Petraschgasse 4.

Zimska zabava otrok. Vedno rastóče razširjenje zimskega športa tudi na otroke in brez dvoma povečana občutljivost otrok za prehlaje sta v nekakem nasprotju, kar je mnogim staršem povod, da otrokom odrekajo zimsko zabavo. Tega naj bi ne delali. Zimske zabave vsake vrste so brez dvoma zdrave; večja občutljivost otrok ima druge vzroke, proti katerim je gibanje na prostem, tudi pozimi, dobrodošla pomoč. Ako se hočemo izogniti nevarnostim takega zimskega razvedrila, ki so jim vedno vzrok neprevidnost otrok, dajmo jim par sodenskih mineralnih pastil — »Fayevih pristnih sodenic« — seboj, ki jih bodo otroci pač tudi jako radi uživali. Nikakor pa ni treba otrok zapirati v sobe.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
22. 2. pop.	735.4	-2.8	sl. jvzh.	oblačno
9. zv.	738.0	-5.7	sl. sever	„
23. 7. zj.	740.7	-7.0	slab jug	„

Srednja včerajšnja temperatura -4.5° norm. -2.2° Padavina v 24 urah mm 0.0.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Vredni listi današnje borze 23. januarja 1914

Obračunski papirji.	Današnji	Prejšnji
4% majevna renta	82.70	82.90
4% srebrna renta	86.85	87.05
4% avstr. kronna renta	83.30	83.40
4% ogr.	82.65	82.85
4% kranjsko deželno posojilo	—	89. —
4% k. o. češke dež. banke	86. —	87. —

Srednje.	Današnji	Prejšnji
Srednje iz 1. 1880 %	453. —	463. —
„ 1884. „	680. —	690. —
„ 1884. „	290. —	300. —
„ zemeljske 1. izdaje	226. —	236. —
„ 2. „	244. —	254. —
„ ogrske hipotečne	231. —	241. —
„ dun. komunalne	469. —	479. —
„ avstr. kreditne	479. —	489. —
„ ljubljanske	62.35	66.35
„ avstr. rdeč. križa	52. —	56. —
„ ogr.	31.25	35.25
„ basilijska „	26. —	30. —
„ turške „	229.50	232.50

Valute.	Današnji	Prejšnji
Cekini	11.39	11.43
Marke	117.50	117.70
Franki	95.3290	95.5200
Lire	94.95	95.15
Rubliji	252.75	253.50

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 23. januarja 1914

Termin.	Današnji	Prejšnji
Pšenica za apr. 1914.	za 50 kg 11.87	11.87
Pšenica za oktober 1914.	za 50 kg 10.98	10.98
Rž za apr. 1914.	za 50 kg 9.01	9.01
Rž za oktober 1914.	za 50 kg 8.61	8.61
Oves za apr. 1914.	za 50 kg 7.99	7.99
Koruza za maj 1914.	za 50 kg 6.87	6.87

Zahvala.

Povodom prebriske izgube našega
iskrenoljubljenega očeta, gospoda

Frana Pevca

tovarnarja v Dolu

izrekame vsem cenjenim udeležencem
ki so spremlili draga rajnega k
večnemu počitku našo iskreno za-
hvalo.

Osobito pa se zahvaljujemo gosp.
dr. Jenkoti zdravniško postrebo in
č. usmiljenkam v bolnici za skri-
pno bolniško postrežbo, ter vsem
darovalcem lepih vencev. 34

DOL p. LJUBLJANI, 23. jan. 1914

Žaljoči otroci.

Brez posebnega obvestila.

Brez Gallatin naznanja v svo-
jem in v imenu otrok Helmi in
Helmi ter vseh drugih sorodnikov
prežalostno vest o prezgodnji smrti
predraga soproga, očeta, sina
brata in svaka, gospoda

dr. med. Evgena Gallatina

ki je 22. januarja ob 10. zvečer v
38. letu starosti po dolgem težkem
trpljenju, previden s tolažili sv. vere
bil poklican v boljše življenje.
Zemski ostanki draga pokoj-
nika se bodo v soboto, 24. januarja
ob 3. popoldne v hiši žalosti, Po-
ljanska cesta št. 18, slovesno bla-
goslovili in na pokopališču pri Sv.
Križu položili k večnemu počitku.
Sv. zadušne maše se bodo slu-
žile v Ljubljani in Planini. 344

V Ljubljani, 23. jan. 1914.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Brez vsakega posebnega naznanila.

Vsem znancem in prijateljem
naznanjamo prebrisko vest, da je
naš ljubi gospod

Julij Müller

fotograf v Ljubljani

danes, 23. januarja ob 9. popoldne
po kratkem, hudem trpljenju, pre-
viden s sv. zakramenti za umirajoče
v 70. letu starosti blaženo zaspal
v Gospodu.

Zemski ostanki draga pokoj-
nika bodo v nedeljo, 25. januarja
ob pol 3. popoldne iz deželne bol-
nice prepeljani na pokopališče pri
Sv. Križu, kjer se polože k več-
nemu počitku.

Sv. posmrtna maša se bo slu-
žila v farni cerkvi Marijinega Ozna-
njenja. 345

V Ljubljani, 23. januarja 1914.

Žaljoči ostali.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 372

šteč. 32/V. u.

343

Razglas.

Podpisani mestni magistrat naznanja mladeničem, rojenim leta 1891,
1892, 1893 in 1895, ki stopijo letos v naborna, odnosno črnovojna leta:

1) da so v smislu § 34. vojnih predpisov I. del. I. zvezek

od 27. januarja do 3. februarja t. l.

imeniki onih mladeničev, ki pridejo letos k naboru, v mestnem vojaškem uradu,
Mestni dom, I. nadstropje in v uradnih urah, vsakemu na ogled. Kdor opazi
kako izpustitev ali napačen vpis, ali ima pomislek proti prošnjam za nabor v
bivališču ali za vojne olajšave, naj to pismeno ali ustno naznani tukajšnjemu
uradu;

2) da so v smislu § 8. črnovojnih predpisov

od 27. januarja do 3. februarja t. l.

v omenjenem uradu na ogled imeniki domačih in tujih, leta 1895. rojenih, od
1. januarja 1914 črnovojnštva podvrženih mladeničev. Pogreški naj se pismeno
ali ustno naznani tukajšnjemu uradu.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 2. januarja 1914.

Nič ne pomagaj!

Vse vplije je glas vplijelega v puščavi. Ker
prave angleške

gramofone in originalne
gramofonske plošče

dobite iz prve roke

edino v moji trgovini.

Caruso, Slezak, Demuth, Battistini, Selma Kurz in drugi

svetovni pevci pojo vsaki dan v moji prodajalni

Sodna ulica 5, poleg c. kr. dež. sodnije.

Posluhanje popolnoma brezplačno.

A. Rasberger, Ljubljana.

Glavni zastopnik: The Gramophone Co. Limitd.

London, Avstrijske gramofonske družbe na Dunaju, Homo-

phon Compny Berlin.

Velike godbene automate vedno v zalogi.

NOVOST! Samoigradoči klavir z navijanjem na pero. NOVOST!

3513 Od dobrega najboljšje!

Lastna delavnica za popravila. Ceniki franko!

Št. 23.475/13.

342

Razpis.

Za zgradbo železobetonskega mostu
čez potok Reko pri Kočevski Reki
okr. Kočevje

na okroglo 8000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom
javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali
doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 9. februarja 1914. ob 11. uri dopoldne podpisaneu dež. odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, dolo-
plati je zapečaten z napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe železno-
betonskega mostu pri Kočevski Reki“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne
pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini
ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni, zlasti v komunal-
nih zadolžnicah ali zastavnih pismih kranjske deželne banke.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na
višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponud-
beno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem
uradu.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 20. januarja 1914.

Jaz vem

in Vi morate tudi vedeti, da je v Vaši hiši zanesljivo razkužilo neutrpljivo.
Bolezni, ranitve se pripetijo večkrat. Za razkuževanje ob bolniški postelji, za
antiseptične obveze ran, oteklin, za irigacijo in ubranitev nalezjenja, za stalno
rabo pri vsaki vrsti razkuževanja in odstranjenju slabega duha je najboljši
znanstveno mnogokrat preizkušeni in po vsem svetu znani, za najboljšo
razkužilo sedanosti pripoznan

LYSOFORM

Ker učinkuje hitro in zanesljivo, ker ga vsakdo brez nevarnosti lahko rabi in
prijetno aromatično diši, kože ne draži in stane prav malo, ga priporočajo
skoro vsi zdravniki in pri vsaki hiši radi rabijo. V originalnih steklenicah
(zelenih) z navodilom vred se po 80 vinarjev steklenica s 100 grami dobiva
povsod.

Pazite, da Lysoform zopni duh in pot hitro odstrani!

Za desinfekcijo ust se izdeluje Lysoform s poprovo meto (steklenica po
K 160).

Poučno, od odličnega zdravnika spisano brošuro o »Zdravju in de-
sinfekciji« Vam pošlje zastoj kemik Hubmann, referent »Lysoformwerke«
na Dunaju XX., Petraschgasse 4.

Kupujte Lysoform samo v originalnih steklenicah z navodilom. Svarimo
pred ničvrednimi ponaredbami.

Vse obolelosti sopil, pljučne bolezni,

dušljivi in navadni kašelj, katarje, influenco in naduho

zdravijo premnogi zdravniki

SIROLINOM „ROCHE“.

ki in profesorji vsak dan s

Sirolin „Roché“ se dobiva po vseh lekarnah po 4 K.

Ostani vedno zvest dobremu.

ki se je kot tako obneslo. Jedilna mast „Ceres“ je znana pri
vseh gospodinjah, ki morajo štediti, kot najbolj izdatna jedilna
mast. „Ceres“ namreč ne vsebuje vode kakor druge masti.
Jedilna mast „Ceres“ je popolnoma čista in zato mnogo iz-
datnejša. Pri uporabi se vzame vedno 1/4 jedilne masti „Ceres“
manj nego kake druge.

C. kr.
kmetijska družba
kranjska v Ljubljani
(ustanovljena leta 1767)

je najstarejši kmetijski zastop v Avstriji, ki pudi svojim udom največje ugodnosti, ne da bi udje imeli kakšne druge denarne obveznosti, kakor da plačajo na leto 4 K udnice. Udje prejemajo družbeno glasilo „Kmetovalec“ zastop.

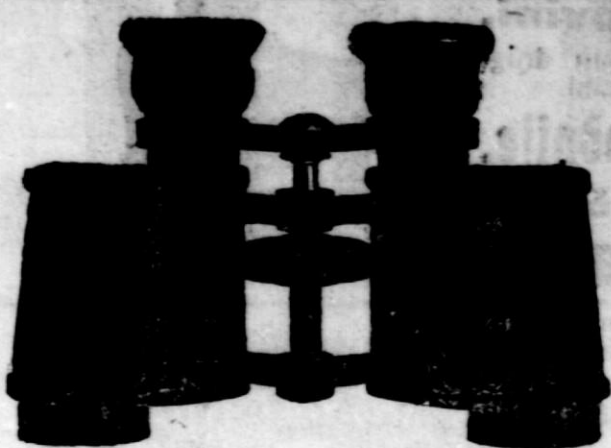
„Kmetovalec“
s prilogami
„Kmetovalec“
in
„Kmetovalec“
(XXXI. letnik)

je najstarejši, najobširnejši in bogato s podobami opremljen kmetijski list v slovenskem jeziku, ki se sme masirati v nobeni slovenski kmetijski hiši, kjer jim je kaj mar za gospodarski napredek. Izdaja v obsegu dveh let po dvakrat na mesec. Naročnina je 4 K na leto. Za ude kranjske kmetijske družbe zastop.

Posamezne številke zastop na ogled. 4744

Gospodarske
potrebščine,

kakor sadno drevje, semena, umetna gnojila, močna krmila itd., dobivajo udje c. kr. kmetijske družbe v najboljši kakovosti, z zajemčeno vsebino po najnižjih cenah ter je vsaka prevara izključena.

Prporoča se kot strokovnjak
Zahtevajte K. JURMAN = cenik =
optik - specialist, optični zavod z električnim obratom.

Bodite previdni pri nakupu očal, ker le specialist vam lahko določi pravilno očala in Vas strokovnjaško postreže.

Nova stekla za daleč in bližino, važno za dalekovidne.

Pozor! Pozor!

Jak. Wermuth z Dunaja je tukaj in kupuje odloženo moško obleko, vojaške uniforme, železničarske plašče, sedla in pritlikline, pramice (borte) in plačuje najvišje cene.

Dopisi poste restante.

306

Tvrda Julius Meini, uvoz kave
priredi dne 23. in 24. januarja 1914 v svoji filijali

Ljubljana, Šelenburgova ul. 7

poskusno kuhanje

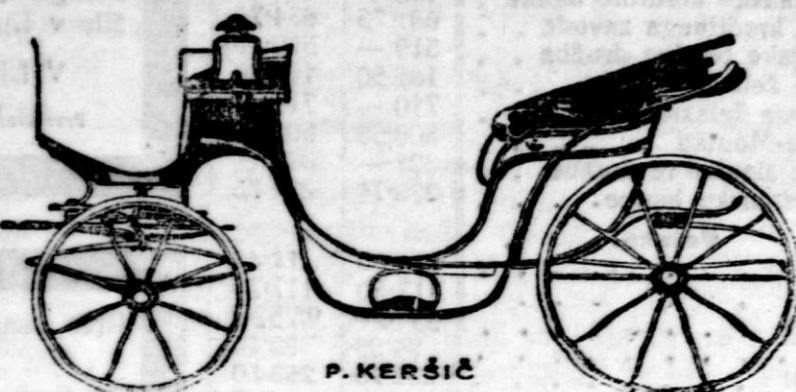
ter občinstvo k temu vlijudno vabi. Obenem pripominja, da bo trdko jako veselilo, če kdo privede še znanca s seboj.

Od devetih zjutraj se bodo zastop dajale poskušnje le odraslim.

Prva kranjska tovarna vozov Peter Keršič, nasl. brata Oroszy

v Spodnji Siški pri Ljubljani

prodaja zaradi prevelike zaloge vozov, eno- in dvo-vprežne vozove pod ceno.

P. KERŠIČ

Obenem priporoča svojo bogato zalogo drugih vozov ter pošlje cenike brezplačno.

Tudi vsa tozadevna popravila in dela se po najnižji ceni izvršujejo.

2611

Tovarna izdeluje tudi avtomobilске karoserije za vse vrste avtomobilov.

16⁵⁰

12⁵⁰

Kvalitativno najfinejšo in nogam najbolj prilešno obutev za dame in gospode. Frave ruske galoše, gamaše i. t. d. priporoča

Anglo zaloga čevljev Anton Novak, Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.

!! Umetniške razglednice !!

Priznana vedno novosti.

.. Pisemski papir ..

v največji izbiri priporoča

Marija Tičar, trgovina papirja itd.

Ljubljana, sv. Petra cesta 26.

Ma deželo se pošilja na izbiro. 4063

Majši zdravnik

spesoben za vodno zdravljenje se išče

za procvitajoče zdravilišče Kranjske od maja 1914 naprej v zavod za vodno zdravljenje. Ponudbe pod: „Kurarzt 5007“ na Rudolfa Mosse, Dunaj, I. Seilerstätte 2.

E 617/13-5

219

Dražbeni oklic.

Prodado se dne 26. januarja 1914 in naslednje dni dopoldne ob 9. uri v Kranju na javni dražbi:

velika zaloga usnja, čevljev in vsakovrstne čevljarske potrebščine.

C. kr. okrajna sodnija v Kranju, odd. III., dne 22. januarja 1914.

kocke za govejo juho

so kocke poznavatelja. Izdeluje jih edino

Liebig-ova

družba največja izdelovalateljica mesnih izvlečkov na svetu, in dajejo po svoji sestavi iz najboljšega mesnega izvlečka pravo govejo juho.

Restavracija v zdraviliškem domu

v procvitajočem zdravilišču Kranjske se daje za sezono 1914

v najem.

Ugodni pogoji. Ponudbe pod: „Günstige Gelegenheit 5007“ na Rudolfa Mosse, Dunaj, I. Seilerstätte 2.

336

Original plošče „Gramofon angel“ prva 4—, sedaj K 3—
Original plošče „Johann“ prva 1 258, sedaj K 2—
Tovarna zaloga avtomatov gramofonov in plošč

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.
Zastopnik največjih tvojnic tu in inozemstva: Parlova, Columbia, Gramofon, Edison, Victor, Avon, gram. dr. „Angel“ itd. itd.

Nad 20.000 plošč v zalogi.

Specialne plošče najslavnejših opernih pevcev in pevke: Caruso, Szelezak, Naval, Demuth, Battistini, Arnoldson, Destin, Selma Kurz itd. Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Pri večjem odjema popust. Ceniki brezplačno.

Avstr. amerikan. = zaloga čevljev = Prešernova ul. 52.

12⁵⁰

16⁵⁰

Naši čevlji po kakovosti, :: priležnosti in eleganci :: prebese vsako konkurenco.